

Justitia Britannica, per quam liquet perspicue, aliquot in eo regno perditos cives, seditionis et armorum civilium authores, regniq[ue] hostium propugnatores acerrimos, ut communi Ecclesiæ Reiq[ue], publicæ paci, cautius prospiceretur, morte mulctatos esse, propter Religionem verò, aut cærimonias Romanas, neminem in capitis discrimen vocatum, licèt ab adversariis multò, & admodum malitiosè publicetur.

<https://hdl.handle.net/1874/422200>

IVSTITIA BRITANNICA:

PER QVAM LI-
QVET PERSPICVE, A-
LIQVOT IN EO REGNO PERDI-
TOS CIVES, SEDITIONIS ET ARMORVM
ciuiliū authores, regniq; hostiū propugnato-
res acerrimos, vt communi Ecclesiæ Reiq; publi-
cæ paci, cautius prospiceretur, morte mulctatos
esse: propter RELIGIONEM verò, aut cærimo-
nias Romanas, neminem in capitis discrimen
vocatū: licet ab aduersariis multò,
& admodum malitiōsè
publicetur.

*Per scriptum primò in nostrate lingua, deinde
Versum in Latinam.*

L O N D I N I,
Excudebat Thomas Vautroullerus, Anno
M D LXXXIII. Anno regni Re-
ginæ Elizabethæ XXVI.
mense Martio.

IUSTITIA BRITANNICA:

PER QUAM LIQUET PERSPI-
cuè aliquot in Anglia perditos cives, propter tur-
 pes PRODITIONES morte mulctatos esse:
 propter RELIGIONEM verò aut
ceremonias Romanas ne-
minem.

EMPER hoc fuit in omnium
 nationum atque gentiũ mo-
 re positum, iam inde ab vlti-
 timis ductum perditorum ci-
 uũ temporibus, vt si qui tur-

Sceleratĩ
 obijciũt
 semper
 fucos cri-
 minibus
 suis.

pititer contaminassent vitam, aut sceleribus
 se grauioribus obstrinxissent, ijdem foedis-
 simis flagitiis & sordibus suis, falsa virtutum
 & recte factorum nomina imponerẽt: tum
 vt viam cõtra vindictam omnem & dede-
 cus certam atq; facilem sibi munirent, tum
 vt conatus suos impios ceptaq; scelerata, ad
 eos, quos optarãt, exitus, liberius perferrẽt.
 Qui mos cum in omnibus peccantibus pe-

Perduel-
los in te-
gendis
flagitiis
suis per-
niciosis-
simi ar-
tificis.

Exiura-
tio tā in
Anglia,
quā in
Hyber-
nia.

riculosè admodum inualefcit, tum summo
maximoq; cū periculo retinetur in ijs, qui
contra principum fuorū Maieftatem, cōtra
focos & aras, contra ceremonias & religio-
nes, & vt vno verbo cōplectar, contra dul-
ciffimā patriam inexpiabiles fraudes nefa-
riè conceperint. Cuius quidem generis, re-
centibus ijs tēporibus, incredibilem quan-
dā sementē tam in *Anglia* ipsa, quā in *Hy-
bernia*, fecerunt perditiffimi latrones, ciues
domestici, nati in gremio atq; in visceribus
ciusdē nobiscū cōmunis patriæ, qui tamen
cū aliquot iam annos aduersus augustiffi-
mā, inunctamq; reginā suam *Elizabetham*,
obferuanter se demiffeq; gessiffent, subito
inopinatoq; malis ducibus & autorib. rapti,
& tanquā turbine nescio quo ablati, primò
iam antea in *Anglia*, tū pōst itē nuper in *Hy-
bernia* teterrimè cōspirarunt, contra omne
fas atq; nefas, in sacratiffimā Principem suā,
& cōmunem patriā, sumtis armis, ductis in-
aciē copiis, expansis impiè signis & velis, a-
spersis omnis generis mendaciis, funestiffi-
misq; habitis concionib. quibus imperitam
plebē, rerum nouarū cupidā, itaq; in per-
niciem suā facilè ruentē, ad partes sectamq;
suā, callidè & versutè adiungerent. Licetq;
nihil

nihil sit notius, nihil expressius, nihilq; testatius, quàm nō solum consilia, sed & acta resq; suas gestas omnes eò erupisse, vt deposita atq; dispoliata regno suo legitima herede, & potētissima Principe, aliquē alium, quod in eorū votis iādiu fuit, eiusdē loco & Principatui sceleratissimè sufficerent, in quo ipso, nisi prudenter & expeditè tot tantisq; sceleribus simul occursum fuisset, omnia iā iāq; redūdassent sanguine, pluresq; fideles et innocētes ciues, iustissima in causa, indignissimè cecidissent: Deus tamē ipse ille Maiestatis suæ perennis custos, victoriā pro summa clemētia sua, tā facilē, tamq; insignem præbuit, vt puncto ferè temporis, omnia consopirentur. Exemplū cælestis iustitiæ, ad omnē posteritatē memorabile. In tā illustri igitur exemplo, ne quid seuerè nimis fieret, aliquot insignes prædonū capite mulctati, pœnas iustas luerunt: nonnullis, quòd perfidiā suā cū gemitu profiterentur, turpissimamq; coniurationē suā detexerēt, vita est cū fortunis omnibus simul remissa.

Reliqui verò, ijq; ex principibus pauci, elapsi ex acie, trās marina regna, & libera territoria petiuerūt, strumē ipsæ, atq; funera patriæ suæ teterrima. Vbi cū minus expedi-

Rebelles fusi,

Quidam rebelles trās marina regna petunt.

Rebelles
ad tuen-
dos se re-
ligionē
præce-
xunt.

Princi-
pes con-
iuratorū
Carolus
Neuellus
lius.

ret ijs, causam suā ita vt erat, profiteri, quod omnibus regibus, omnib. populis, cūctisq; gentib. ingratū sit ipsum defectionis & pditionis nomen, multa affinixerūt tetra & probrosa, quib. regū nōnullorum, principū itē, maximarumq; ciuitatū aures implerēt, pellice à patriis sedib. à cōiugibus, & liberis ablegari, omnia sibi suisq; eripi religionis cultusq; diuini causa. In primisq; Pōtifici Romano hæc insusurrantur, vulgatiore verbo Papæ dicto, à quo in hæc scelera primū impellebantur, omnia in se cōiecta hæc mala, quòd sanctitatis illius partib. fauerēt, quòd eius sectæ adhærescerent, quòd iurisdictionē ipsius, auctoritatem & regnum tuerentur. Cū tamen ante hanc cōspirationem, huius sectæ nōnulli, maximeq; ipsi Principes & autores cōiurationis, cū vitæ cursum tenerēt, quā studiorū, quā morū, quā religionis forma, vt cum portētis illis Sardanapalo & Catilina vixisse potius familiariter, q̄ inter probatos & incorruptos iusti regni ciues annumerādi viderentur. Quos nihil atinet oēs nominari. Paucos igitur vt cursus orationis meæ feret, breuiter intexā, ne oīa acerbè nimis insectari aut collegisse videat.

Carolus Neuellus cū huius latrocinij principibus

cipib. aufugit in trāsmarinas partes, ex nobi
 li Westmerlādienfi familia Heros, cinedus
 mollis, & p̄ oēm vitā turpis decoctor, primū
 in ipfo sceleris fui apparatu iuftiffima Dei
 ſentētia trāſfixus, ereptis liberis, qui familię
 ſuę nomen & decus tuerētur: itemq; exelo
 nūc tandem vlcerib. ſicut à familiarib. ſuis
 fertur, corrupto & vitiato corpore, vt ne in
 inuidis quidē ſuis ſuperſit nūc quiſquā, qui
 peſtē illi aut vindictā acerbiorē, optare ve
 lit. Magna reip. labes, tā nobilē familiā quę
 à Principibus ſuis antea nunquā defecerat,
 ad tā p̄broſum exitū corruiffe. Elabitur ex
 Hybernia, *Thomas Stuklius*, infame per to
 tū orbem prodigiū, bellua perfida potius, q̄
 homo, patrięq; ſuę indigniffima lues, pri
 mō fugiens ex Anglia, quòd piraticam fre
 quenter fecerat: Tū autem Hyberniā reli
 querat quòd inexpiabilia quędā & verecū
 dis aurib. ne nomināda quidē ſuſcepiffet: vt
 terq; Princeps ſeditiōis author: domi alter:
 alter in Hybernia. Quę cū ita plana ſint iif
 que veritatis notis & in ſignib. imprefſa, ni
 hil vt eorū negari poſſit, hoc eſt, ijs morū vi
 tēq; ſordib. nō ſolum hos quos nominauī,
 vixiſſe, ſed & reliquos horū ſclerum, & re
 bellionis affines, placuit tamē Pōtifici Ro

VVeſt
 merlan
 denſis
 Comes,
 & Tho
 mas Stu
 clius.

mano, nō eo impudētiae genere, quo isti p-
 diti sunt vsi, in arcē hui⁹ causse inuadere, ne
 corruptor fortassis publicę disciplinę reliqs
 videretur Christianis principib. esse, quod
 in Pontificali nō poterat hac autoritate sine
 summo dedecore fieri, sed aliò delabēs ver-
 futè, vt sibi visus est, nodū contextit genere
 ipso paulò turpiore, locoq; quem sibi assu-
 mit, planè indignū. Inflat .n. sine fuce tubā
 suā, excitat nō solūm perditos ciues, sed eti-
 am innocentes, & simplices animat, vt tur-
 pis huius instituti iter quā primū decurrāt,
 hoc est, vt arma & tela confestim capiant,
 vt in augustissimā Principem, & sanctissi-
 mam patriā, trāsmarinis cohortib. impres-
 sionē faciant, simulq; sine mora, vt ferro &
 igni vastēt omnia. Quæ vt maturiūs ad exi-
 tus suos expedirentur, diplomata quædā &
 Bullas aliquot annos iam antea in oēs horū
 regnorū partes transmiserat, vsitata fulmi-
 na, & tonitrua iurisdictionis suæ, quibus in-
 iuriosissimè publicat & edicit, Augustissi-
 mā Principem nostram, eādēq; in unctā,
 & sacratam ex præpotētis Dei beneficētia,
 Reginā, cū multos iam annos, vt heres legi-
 tima regalis huius solij, in eodē confedisset,
 regni tamē huius, & auitę hereditatis Regi-
 nam

Bulla
 Pontifi-
 cia in
 Augu-
 stissimā
 Anglię
 Reginā,

nā omnino nō esse. Mandans identidem in
ijs Bullis, vnaq; execrationib. omnib. iniun-
gēs & præcipiēs, vt oēs horū regnorū ciues
a Principe sua deficerēt, spreta & contemta
omni obseruātia, ad quā, tam religiosis Sa-
cramētis, & singularib. fidei sponfionibus,
quām nature iure & ipsis incunabulorū fa-
scijs, obligarētur. Itemq; nō solum vtriusq;
regni ciues oēs, qui in patriis tectis domi vi-
uerēt, sine exceptione, ad flagitiosam hanc
defectionē incitās, prodigioso hoc mādato,
& planē Antichristiano, omnibusq; legib.
tā diuinis quā humanis repugnāre, nec cū
pastoritio illo suo munere & officio quoq;
modo cōsentiente: sed etiā incendens fecē
illā profligatā, & trans maria elapsam, quæ
in ipsa ciuilibus huius belli flamma hinc se eri-
puerat, simulq; quoscūq; alios, qui siue an-
tea siue postea, patrias sedes turpib. de caus-
is reliquerāt, proditores, parricidas, vene-
ficos, decoctores, literatos itē quosdā domi
factiosos, omniaq; stomachantes, quod in
publicis gymnasijs supra fortunā & merita
sua, extraordinariis dignitatib. nō augeren-
tur, exesos quosdā, fractos, & laceros mer-
catores, quosdam itē, ad serēdas lites ac cō-
tentiones eruditos, at in obsequio obseruā-
tiaq; erga patriā & Principē suam admodū

In tuenda
 bulla
 rebellium
 solertia.

rebelles & insciētes, qui tamen omnes dissipatis inter se officijs, vt milites dispositi in speculis, sic ad oēs functiones & ministeria facinorū suorum solerter excubabāt. Alijs, transmarinam vim impiē contrahentibus; quibusdā pecuniā ad alendā eandē vim parantibus. multis, in Monarcharū & maximorū Regū aures futiles & fallaces sermones instillantibus. quibus ad ferenda arma cōtra patriā, cōmunem suorū parentem, inflāment: aliquot iā ad tollēdā **POTENTISSIMAM** domesticas infidias struentibus. nonnullis, famosos libellos, quibus iam plena sunt omnia, sine intermissione detextentibus, teterrimis descriptos verbis & venenosissimis cōspersos mendacijs. Quid quæritis? vt simul cōplectar, omnibus huc vnā incumbentibus. Bullæ vt illæ sacratæ, aqueis Bullis, à quibus meaquidem opinione nomen sumserūt leuiiores, meræ nugæ & quisquiliæ, vim, locū & auctoritatem suam Pontificiam obtinerent.

His igitur stabilitis & fixis, cū adhuc tamen nodi quidā interuenirent & impedimenta, sic vt non posset maturè & facilè ad reliquum huius itineris decurri, q̄ quidam transmarinorum Principū, pro summa prudentia & diuina iustitia sua, ad tā præcipitem tamq̄

tamq; cruentā caussam minus adhuc pro-
 penderent : videte quāso pro acumine ho-
 minū inuidorū versutā solertiam, qui cūm
 in vinetis suis ociū nō possent ferre, Scholas
 erexerunt & Collegia hominū literatorū,
 quos *Seminarios*, id est, tanquā Seminatores
 dicēbant, viros obfirmatos ad perniciem,
 peruigiles ad explēda scelera sua & exerci-
 tatos, itemq; in spargendis seditionū vene-
 nis mirificos artifices, quos eosdē, tāquam
 in puincias milites, sic in omnes tā Angliæ
 quā Hybernix partes admodū cautē &
 diligenter dispertiuerūt : alios, expletos Sa-
 cerdotes : multos, minoris ordinis *Seminari-
 os* : quosdā etiā, excellētioris gradus *Iesuitas* :
 omnes psonatos, & à pfecta disciplina sua,
 ne vestis fortasse aut apparatus proderet, se,
 de industria & ex cōposito immutātes, de-
 letis ordinū suorū insignib. & tanq̄ abstru-
 ctis infulis. Quibus tamen omnib. hoc fuit
 propositum, hoc institutū, vt tanq̄ agricolę
 diligentes & seminatores frugū grana sua,
 sic & isti Pontificis Romani feces & sordes
 spargerent, cæras sacratas, irreptitios Dei
 agnos, tanq̄ minorū gentiū Deos, mystica
 grana, sanctificata precatoria, supstitutam
 turpiū rerum mercaturā & puerorū iocū-

Semina-
 ria sco-
 lae insti-
 tute tan-
 quam se-
 ditionū
 nutrices

Semina-
 riorum
 clādesti-
 nus ac-
 cessus in
 regnum
 vt plebē
 ad defe-
 ctionem
 sollici-
 tent.

laria sæpe à multis derisa: qua tamẽ mercatura non solùm vulgus induceret in fœdã, & anilẽ superstitionẽ, sed & ad probandas Bullas, cæteraq; illa confirmandi Pontificij iuris instrumenta attraheret, quib. ipsis, extraordinariã & nimis petulantẽ vsurpatam autoritatẽ suã in Monarchas, Reges, & Principes, cæterasq; potestates oës, Põifex Romanus cõfirmare solet. Quib. perniciosissimis inuētis, itã tamẽ perexiguo tẽpore, exulceratis quorundã cõsciētis, profectũ est, vt nisi p̄ summa prouidētia sua, Deus Opt. Max. cõfestim restitisset, patefactis harũ superstitionũ ipsis fontib. necesse erat, nõ solũ tumultus horribiles, & motus ciuiles inseq̄, sed & Christiani sanguinis riuos quosdã, cædesq; infinitas, sine mora fieri. Quid .n. apertius est, q̄ tantum & tã perditũ numerũ, ijs inuētis allectũ, & perductũ eò, vt Chyrographa & instrumenta Romana, p̄baret, non modò in animis secretò & tectè, sed & in luce palã, reũ p̄ditionis tantiq; sceleris, iã iamq; futurũ? productis in aciẽ virib. suis, quib. superiores, si infestus casus fecisset, quid defuturũ putatis, vel sceleris vel crudelitatis, vt oĩa, quod iãdiu in votis est, ad Romanũ Pontificẽ impiè transferrent?

Summus

Summus tamē & immortalis Deus, præpotēs ille omniū rerū administrator, cuius ditione ac numine, omnes Reges sedes suas & regna tuētur, & cuius vel leuissimo spiritu, prodiones & impij conatus omnes dissipātur suscepta in tutelam humilima ANCIILLA sua, tā propter pbatos mores, quā quòd nomē Dei sui sacratum vero cultu in terris honoraret, duo illi dedit ad se muniendā præsidia, prudentiā, & autoritatē: illā, vt summotis insidijs sine mora, vigilanter se, & salutē suā defenderet: hāc, vt sumpta in hostes vindicta, in sua vita conseruāda regnare disceret. Itaq; dimissis in intimas regni partes nuncijs, extraxit è latebris suis, certos seditionis satores, quos pduxit ad tribunal, quod est omniū facinorū vltimum euerriculū, ibiq; iustis criminibus, & plena cōcione, accusauit: non religionis, nō cōsciētiae, non Pontificiæ Monarchiæ, quòd magis crebrò tamē quā verè fertur, sed læsæ Maiestatis, atq; impiæ prodionis, idq; puetustis statutis & legibus, supra ducentos annos *Eduardi* tertij tēporibus rogatis, cūm nō minus apud nos quā in cæteris Christianis regnis Pōtificis Romani vigeret autoritas, vt in iudiciorū & curiæ formulis

Seminarij seditionis satores capti, & prodionis facti rei, & ex vetustis regni legibus morte mulctati

contra hos reos p̄scriptis, luculentè cōtine-
tur. Quibus itidē reis factis, atq; cōceptis iu-
ratorū sacramētis legitimè cōdemnatis, ve-
niamq; criminū, quæ æquissimis cōditio-
nib. & ad perpetuā Augustissimæ Reginae
memoriā delata est, p̄fractè recusantibus,
quòd in desperatis institutis suis obfirma-
tiores essent, in custodias publicas à tribuna-
li diuisi sunt, vt statis tēporib. & certis dieb.
morentur. Quod idē expletū est, sicut iu-
dicū sentētiæ p̄scripserant. Sequebantur. n.
infestissimū Augustissimæ & regni nostri
hostem, Phalaridem illū Romanū, qui non
modò faces omnes huius ciuilibus belli vtroq;
in regno inflāmauerat, sed & in Hybernia
cohortes suas, stipendio & cōgiario, sub fi-
gnis Romanis cōtra nos aluit, hostis vt nul-
lus vrgere posset acerbius. Si qui tamē horū
ab errorib. suis pedē retraxerāt, is fuit excel-
lentissimæ Reginae animus, eaq; misericor-
dia, vt p̄cēnā statim remitteret, neminemq;
mori cupet, nisi q̄ obduratè ipse se abijceret.

Genus igitur huius sectæ, q; & quale sit,
etsi ex ijs, quæ dixi, p̄spicitur, idē illud tamē
ex his, qui adhuc latēt, & in intima trāsmari-
norū regnorū viscera sese abdiderūt, vt & à
periculo q̄ lōgissimè abessent, & molirētur

item

Quibus-
dam con-
demna-
tis venia
cōcessa.

habeat, nihilque sit à simplicitate alienius. Hic enim scopus, hæc consiliorum suorum meta est, quæ crebris & manifestis indicijs constat, multitudinem & plebem, cum qua conferre audet, ut suis partibus adiungat, ut Romani Pontificis Bullis & authoritate nitatur, eique in omnibus sine exceptione parentes, ab omni in Principem patriamque fide & obseruantia solutos se & liberos statuunt: ipsi demque eiusdem Pontificis priuilegijs & mandatis permisum esse cui libet ciui, liberè & sine ullo conscientie aculeo, arma contra Augustissimam Principem, & sanctam patriam ferre, cum à transmarinis socijs eò vocetur: itemque vires suas coniungere cum ijs, si qui sint fortassis, qui decreuerint in hæc regna vim aut imperum facere: qua etiam spe, vulgi & multitudinis animos iamdiu mirabiliter impleuerant. Perspicuum sit igitur, ne omnia differatur, omnia horum consilia & conatus eo dirigi, ut non solum externis nos armis ac telis oppugnent, quæ tamen peste viginti quatuor annos, vel non multo secus, regnum hoc, memorabili exemplo, caruit, sed ut ciuile bellum etiam & domesticum inflament, quo nihil miserius, nihil periculosius, non solum propter exitus eorum, qui sunt incerti, sed & propter vim, quæ sine discrimine in

Transmarini proditores bellum tam externum quam domesticum instruunt.

ne in oēs intēatur, vsq; eò, vt nō magis victores q̄ victi q̄ cū inueniāt, quo se cōsolentur, aut in quo cū voluptate vlla acquiescāt.

Quādo igitur hæc sunt illa vulnera Reip. nostræ, quæ necesse est fallaces hos spiritus & venenosas viperas inseq, si cursus daretur is, liberè vt correperent quò vellent, simulq; acerbitatis suæ virus sine periculo euomerēt, vt cūq; cū deprehēdūtur, tanquā periculosi hypocritæ conatus suos religiōis & pietatis vmbri obtegant, hæc inq, cū illa sint vulnera quib. cōfestim mederi necesse est, expedit omnino, in primisq; Reip. conducit, vt oēs Reip. ordines sine mora se expediāt, in quo ipso, tã Augustissimã Reginã, pceres, cæterãq; nobilitatē cōplector, quã minores p̄fides & magistratus, quibus separatim potestas à Rep. data est, vt pacē pcurēt in regnis & vt quietè viuatur, in quo genere, ita Principis nostræ tēpora floruerūt, vt maiores suos oēs hac felicitate multū vicerit. Quæ cū ita sint, eò magis expedit, vt oborta nup̄ scæda tēpestare, tanq̄ in publico incēdio, sic oēs, sine exceptione, huc incūbant, huc vires suas oēs, vt quisq; autoritate valet, sine mora cōferant, vt nascentia hæc mala, dū tēpus fert, quibuscūq; modis,

Monarcharum & regū munus præcipuum seditiones comprimere.

& pro omni acuminis sui facultate supprimat, & desperatos hos tam perditorum latronum conatus quam primum frangat, adhibitis non solum iuris & legum praesidijs, sed & exacuatibus et si necesse erit, mucronibus & gladijs, ut labes haec omnis & struma publica prorsus deleatur.

Nam illud quidem in Principe, quam est honorificum, quanti officij, quantaeque clementiae plenum, vivere in Republica, ciues permultos, qui non solum in religionis cultusque diuini opinionibus a publicatis per totam Britannicam Ecclesiam scitis & legibus multum discrepent, sed idem illud etiam vultu & oratione profitentur, qui tamen quod probati sint ciues & officiosi, sicque in Principem & in patriam animati, ut in ijs tuendis defendendisque nullum periculum vel sumptum recusent suum, ne si contra Romanum Pontificem acrius instruenda esset, haec a Principe Augustissima retributa merces illis est, ut non solum liberet eos ab omni horum scelerum suspitione, sed & ulterius permiserit, ut ex vetere modestia integre se & incorrupte gerentes, ab omni inquisitionis acerbitate liberi sint et soluti, sic ut nullus magistratum in hoc infamipeditationis genere, negotium illis ullum vel molestiam, aut velit, aut possit exhibere. Atque huius

Nemo sic animatus in patriam ut exteris armis paratè resistat, licet alienae sit religionis, incapitis iudicium vnquam vocatus.

huius quidē generis aliquot sunt & altioris gradus & p̄batoris vitæ, quàm fex illa fuit, in quā vis est nuper sumta, perillustres oēs, nec indigni, qui ad imortalē clementissimę Reginae memoriã, huic etiã loco certū ad numerū intexãtur. Horū summus & Princeps, tã propter gestos honores, quàm propter reliquã vitam *Nicolaus Hethus* fuit, illustre modestiæ prudētiaq; exemplar, vnaq; excellenter eruditus, & Reginae *Mariæ* temporib. Eboracēsis Archiepiscopus, simulq; in conscientia Curia, quæ apud nos, Cancellaria, vulgato verbo dicitur, quæ honoratissimus itē in Rep. magistratus est, Iudex summus. De mortua verò Regina *Maria*, cum p̄hensis Reip. gubernaculis Augustissima Regina vt heres regni p̄xima successerat, idē *Hethus*, quòd esset p̄batis morib. & in officio viueret, veteres magistrat^o gratiã, opes, & quicquid habuit p̄terea fortuiti boni, cū summo Principis fauore & studio retinuit, prorsus in religione differēs, nec propterea tamē, vel honore, vel fortunis cōminutus. Qui tamē perexiguo post tempore, quod grauius fortassis cōmutationē tēporū ferret, magistrat^o suos oēs, cæteraq; illa honorū insignia obseruãter & gratè deposuit,

Exempla
indulgentiæ qua
Regina
Angliæ
vsa est in
quosdã
regni sui
subditos
& viros
primarios
Pontificiæ re
ligioni
addictos

nulla iniecta foris vi, quo nihil est clarius,
 sed sponte sua, vti innotescit, & maximè li-
 berè. Cui statim ab Augustissima, pro vete-
 re clemētię suę more pmissum est, vt in ru-
 sticatū & agros suos quos secundis in rebus
 coemerat, se subduceret, vel pro arbitrato
 suo, vt quouis aliò se trāsferret, vbi reliquā
 ætatē ex animi sentētia literato in ocio cō-
 sumeret, quod illi erat solū viuere. In quibus
 itidē multam ad ætatem vixit, prudenter,
 obseruāter & officiosè, nō immemor earū
 laudum in quibus florente ætate viguerat.
 Discedens tandē de hac vita, testamentum
 p̄scripsit, agros illos legauit, & hæredes in-
 stituit, quibus itē pmissum est, vt ex Testa-
 mēti sententia liberè facileq; eosdē posside-
 rent: exemplum memorabilis clementiæ,
 summiq; officij plenū, nec in omnib. Regi-
 næ *Mariæ* temporib. pari exēplo æquatū.

Polus itē erat Petriburgēsis Pont. summa
 modestiæ vir & raræ grauitatis, q̄ pari vsus
 Principis beneficio, in pari obseruantia, vi-
 tæq; innocētia, tanq̄ ex theatro, sic exijt è vi-
 ta. *Cuthbertū Tonstallū*, Dunelmēsem, Ponti-
 ficē nō licet p̄termittere, hominē grauem,
 summeq; literatū, multiq; honorū insigni-
 bus tā foris, quàm domi clarū, qui sanctus
 æquo

æquo in principem officio, matura ætate, multaq; cū laude decessit. Plures supersunt huius gradus pontifices *Ioannes Whitus*, & *Quinus Ogletorius*, ille Vintoniēsis, hic Carleliēsis, vterq; multi officij & ingenuis moribus. Hic item ea obseruantia, tamq̄ue ardenti in principē studio fuit, vt inungendæ cōsecrandæq; Maiestatis suæ, tum, cū in tēpli Vestmonasteriensi coronata est, cura illi soli permissa sit & cōcessa. *Thomas Thurlbius* & *Thomas Vatsonus* non omittendi, ille *Eliensis*, hic *Lincolniensis* pontifex, alter affabilior, alter morosior, idemq; adhuc viuus. Fuit & in hoc numero *D. Turberuilius Exoniensis*, ingenuus quidē magis, quàm literatus pontifex, qui ad inflexā vixit ætatem in summa libertate, nec is magis quàm ordinis sui oēs, è quibus nemo capitalis est vnquā criminis factus reus, licet cōtra recētes legitimeq; rogatas leges monarchiam Romani Pōtificis simul omnes ppugnarent & defenderēt. *Ioannes Fecnamus* ijs adijciēdus, Vestmonasteriēsis Abbas, vir ad multos annos suavis & humanus. Aliquot etiā minorū graduū attexantur, *Ioānes Boxolus Vindesoriensis* decanus, modestissimis & suauissimis morib. multisq; literis tinctus. *Paulinus*

item Decanus *Henricus Tolus*, vehemēs magis quā moderatus, vnaq; *Tho. Rainoldus* nō illiteratus sanè Exoniēsis decanus. Omissis infinitis alijs, quicū illustrib. defuncti essent in Ecclesia suis munerib. & dignitatib. multamq; autoritatē collegissent, spreto itē ab ijs per antegressam vitā omnē Romani Pōtificis Principatu, quæ profitendi forma in *Mariano* regno cœpta est ab iis immutari, nullū tamen ijs est capitalis rei crimē obiectū, nec priuatis in reb. suis quicquā est imminutū, aut detractū. Exceptis solū Ecclesiasticis functionib. atq; dignitatib. quas ex sancitis & promulgatis regni legib. obire recusarunt. Maxima itē horū pars, nōnulliq; alij, recepti in certorū Pontificum familias, gratis alebantur & copiosè, summoq; cum ocio ac quiete animi vixerunt, tā ad deuitādos sumtus, quā ad cōtinuandū prioris vitæ genus & formā. Nec ea his indulgētia & liberalitas erepta prius est, quam Bullę Romanę cœperunt publicū regni statū disturbare. Quibus, quoniā horū quidā acerbius se & paratius imiscuerāt, q̄ vel expediebat Reip. vel locis suis cōueniebat, ad magis firma & magis munita loca deportabantur, quo minus liceret tenebriōib. istis, et venenosis

nos emissariis pro more suo decurrere, ho-
 minib. flagitiosis & notis, simulq; ad cōcitā-
 dos ciuiles tumultus descriptis, & ad immit-
 tēdas in Remp. faces & tēdas cōductis. De
 quibus sanè periculis, Bullæ ipsæ eā injiciūt
 suspicionem, vt planè dubitari non possit,
 quanta hæc tandem cū misericordia fiunt,
 cum non modò in horū quenquam vis sit
 nulla intentata, sed ne quæstio quidē capi-
 talis criminis vlla cuiquā obiecta, quò mi-
 nus ad vltimas annorum metas perueniāt,
 quas illis natura descripserit, si quidē obser-
 uāter se gesserint, & in officio permāserint.
 Atq; hoc in loco illud memorabile, nec ob-
 seruatione indignū, Principes horū, maio-
 remq; numerū, potentissimi Regis, *Henrici*
 VII. eiusq; filij *Eduardi* V. I. temporib. vel
 cōcionando, vel scribēdo, vel legendo, vel
 arguendo, vulgus, plebemq; instruxisse, nō
 solum vt cōtemnerent hæc pontificiā auto-
 ritatē, & ab illo dedecore se subtraherēt, sed
 & detestarētur etiā eandē & planè execra-
 rentur. Ad quā etiā opinionē sentētiamq;
 cum voluntariis sacramentis, sanctisque fi-
 dei suæ sponsonibus, ipsi se crebrò obstrin-
 xerant, tum inuictissimis ijs regibus autho-
 res erant, vt crepto Pontifici Romano hoc

Idem &
 recentes
 pontifi-
 cæ mo-
 narchiæ
 fauto-
 res, & a-
 cerrimi
 eiusdem
 antea ho-
 stes, vt
 ex variis
 eorum
 scriptis
 luculētè
 patet.

Principatus & prærogatiuæ titulo, ipsi se in terris, proximè post Christū, *Ecclesiæ capita*, scriptis & legib. suis publicarēt. Quē itē prærogatiuæ titulū augustiss. Principē nostram sibi assumisſe, ab hoste impudēter & falso obijcitur: vt ex Curiatis legibus liquet, quas *Parlamentorū acta*, vulgo dicimus, &, vt ab ipso regni initio, in Maiestat. suę stylo, omisſum esse cōstat. Quæ vt liquidius intelligātur, ad eorū vos libros & sermones refero, quos scripserunt multis voluminib. qui & nūc extant, tam Latina, quàm nostrate lingua publicati, ad perpetuū eorū dedecus, & perennē infamiā, non modò ob variā multiplicemq; ipſorum in diuinis rebus inconstantiā, sed multo etiā magis, quod, quos ipsi erudierāt ad religionē, eos, acerbissimis pœnis, grauissimisq; tormentis mulctarūt, vt, quò præcipiendo deduxerāt, inde, frangendo potius, quàm inflectendo, retraherēt. O versutam & fallacem nocendi rationem, & ipsi in sanctū spiritum peccato fere parem!

Permulti ciues diuicis & patri- moniis potētes, & pontificiā re-

Nec illud est minus perspicuum, multos non initiatos, hoc est, laici ordinis, vt vulgò loquimur, possessionib. & fūdis perdiuices, domi etiā & in municipiis suis illustres, veneficiis nescio quib. ad pōtificias partes attractos

tractos esse, cum eorū tamen nemo, ob tam robustā improbitatem, vel capitis, vel patri-
 monij, vel fortunarū periculū vllū adierit. ligionē
 profiten
 tes capi-
 talib. cri-
 minibus
 prorsus
 intacti.
 Quod satis est argumēti, nō quari religiōis
 aut pōtificis causas, quib. punirētur rei, cum
 iam inde ab ipso Maiestatis suæ aditu in re-
 gnū, his de causis nemo sit mortuus, licet ab
 aduersariis secus multò publicetur. Cumq; Propter
 pontifi-
 ciā mo-
 narchiā
 nemo ca-
 pitalis
 criminis
 factus te-
 us.
 nō minus & illud cōstet etiā, huius ordinis
 nōnullos ad Pōtificias partes ita se inflexif-
 se, vt nō recusent publicè in cōuenticulis, &
 apertè affirmare, Ecclesiæ totius, siue prin-
 cipatū, siue monarchiā, siue primatū, siue a-
 lio quouis nomine libet vti, vt nihil relin-
 quatur erroris, vel suspicionis in verbo, soli
 Pōtifici Romano, per totū terrarū orbē, ex-
 presso Dei verbo attribui: illiq; Ecclesiasti-
 cis in causis omnib. iurisdictionē Ecclesia-
 sticā omnē soli permissam esse: itemq; au-
 gustiss. Reginae minimè licere, in eos ciues,
 qui sunt ordinis Ecclesiastici, hoc est, qui sa-
 cris præsunt solemnibus, quoquo modo iu-
 risdictionē suā regalē vt exerceat. Quæ opi-
 niones cum grauib. deuinciantur legū pœ-
 nis, autoresq; earū variis multis implicēt,
 nihil tamen durius in hos hæctenus consul-
 tū est, neq; quisquā his de causis, vllō est vel

læfæ Maiestatis crimine, vel capitis periculo irretitus: vt perspicuè intelligi possit, si excutiãtur crimina & iudicia eorũ, qui nuper mortui sunt, & iure cãsi, non eos cultus diuini, cõrimoniarũ, aut religionis reos factos esse, etsi nomen hoc pro tribunali sepius vtgebant, vt genus accusationis immutarent, & ventos colligerent multitudinis, sed hoc illis obiectum, intentatum, & probatũ esse, quòd pontificias Bullas, earumq; sensum, animum, atq; sententiam, omni pro facultate sua, vbiuis defenderent ac tuerentur.

4. Proditionis capita.

- Quorũ hoc quidẽ primũ & venenosissimũ caput est, augustiss. nostrã principẽ, regnorũ suorũ legitimã Reginã, non esse: crimen læfæ Maiestatis graue & luculentum.
- 1
 - 2 Deinde ciues suos omnes, ab omni obseruãtia, obsequio, & fide aduersus Principem suã solutos & liberatos esse: peccatũ priori par & æquale. Itemq; impunitatem summã proponi ijs, qui à fide sua in Principẽ defecerint: scelus latè patens & prioribus æquũ.
 - 3
 - 4 Postremò, Põtificis Romani hostilem impressionẽ in Hyberniã, ab ijs esse probatam, ad eamq; vim expediendã, cohortẽ quendam suũ delectũ esse, *Nicolaum Sanderum*, scholarem perditum, & improbum ciuem, perfu-

per fugam, & patriæ proditorem infestum, vnaq; cum latronib. illis Romanis, arctissima societate cōiunctum, Pontificio diplomate summa in gratia maximaq; in autoritate positū esse, alias tanquā in p̄regis, alias in legati, alias in quæstoris loco. Idem etiā paulo antè quā Hyberniā peteret, in Monarchia sua gloriosè affirmat *Pij Quinti* fœdā illam & pestiferā Bullam, ritè, iustè & legitime, in Augustissimā perscriptā & intortam esse. Itemq; eiusdem Bullæ autoritate, *Nicolaum Mortonū*, lacerum sacrificulū, & turpem conspiratorē, Roma demissum esse, in huius regni boreales partes, vt ad rebellionem excitaret plebem, & arma ciuilia moueret, quorū paulo p̄st *Carolus Neuellius*, præcipuus dux & sollicitator fuit.

Quib. positis & cōstitutis, apertè liquet, vtrinq; defectionē, tā domi, q̄ in Hybernia, è Romanis esse Bullis natā. Quas quòd tā perditè tuerentur quidā latrones, viresq; quib. poterāt modis, desperatè eisdē afferret, p̄pterea p̄ditionis, ex vetustis Reip. legib. rei facti solū propter has labeas & crimina, & iure sunt condemnati, & iustè cēsī: q̄ fraudes in Reginam & Rempub. tam foris quam domi turpiter contraxissent, quòd

Pontificiæ Bullæ propugnatione, vt à Sanderō suscepra.

Pontificias Bullas, autoritatemq; sedis sceleratè obuallassent, q; ciues à fide in Reginā & rep. ad defectiones seditionesq; flagitiosè excitassent: submotis prorsus, vt saepe iam dictū est, religionis & diuini cultus criminib. & quæstionib. omnibus. Et si nec illud inficiandū est, non rarò hos, pro tribunali, & libenter in eū sermonē delapsos, de religione & sacris, vt aliquid aspergerēt, eoque, vt paulo antè posui, pro omni vi sua incumberent, vt religionis, non læsæ Maiestatis rei viderentur. A quo pulsi dolo & inuento, proditionis criminib. secūda cōcione, & perpetuis orationib. sunt accusati, itidemq; ex iuratorū sacramētis condemnati, & ex iudicū sentētijs morte mulctati. Atq; ex hoc notare libet, quantū inter veros augustiss. Reginæ pcessus, & turpia aduersariorū mēdacia intersit, qui nihil magis inclaimēt, q̄ infinitos à nobis martyres trucidatos esse, q; in Christi fide & religione Catholica persisterēt: cum liquidius multò illud constet, si martyres hos esse velint & statuunt, Romani Pontificis potius, q̄ Christi martyres fuisse: hoc presertim fixo & posito, morti hos esse destinatos, q; Romano Pontifici, acerbissimo Reginæ nostrę, & ditionū suarum

rū omniū infestissimo hosti, adhærescerēt, eiusq; Bullas, diplomata, reliquaq; instrumēta, hostilib. cōspersa & venenosis in Principem dolis, sanguine suo sancienda cēsuerint. Istamq; esse mentem & sententiā corū, qui tam præfractè & obduratè tuentur Pontificiā authoritatē ex verbis ipsius Bullæ subtexis, & ex *Sanderi* testimonio cōstat perspicuè. Bulla sequitur eisdē verbis quibus est à *Sandro* Romæ descripta.

Luculētum argumentū propugnatores Bullæ Pontificiæ, reos proditiōnis esse.

PIVS *Quintus, Pontifex Maximus, de Apostolicæ potestatis plenitudine, declaravit, Elizabethā, prætenso Regni iure, nec non omni & quocunq; dominio, dignitate, privilegioq; priuatam. Itemq; Proceres, subditos & populos dicti regni, ac ceteros omnes qui illi quomodocunq; iurauerunt, à iuramento huiusmodi ac omni fidelitatis debito, perpetuò absolutos.*

Et quæ in eandē sententiā sequuntur, multis sanè intextis minis & execrationib. quibus inuoluerat vniuersos, si qui Maiestatis suæ imperio, suisue legibus se subiecērāt: vt vel hinc liquidò cōstet, Bullā illā Pontificiā, vnaq; *Sanderi* legationē oēm, apertā ex proposito instituisse ciuū defectionē. Quæ de re ipsam, si placet, *Sanderū* tēdā illā totius incēdij Hibernici, his ipsis verbis in visibilis Ec-

clesiæ suæ Monarchia loquentē audiamus.

Nicolai
Mortoni
mystica
legatio
suscipi-
tur, vt
sedition-
es ho-
reales
concita-
ret.

PIVS Quintus, Pontifex Maximus, anno Domini 1569. reuerēdum presbyterum Nicolaum Mortonum Anglum in Angliam misit, vt certis illustrib. viris, authoritate Apostolica denūciaret, Elizabetham, quæ tunc rerum potiebatur, hæreticam esse: ob eamq; causam, omni dominio & potestate excidisse, impuneq; ab illis, velut Ethnicam haberi posse, nec eos illius legibus aut mandatis deinceps obedire cogi.

Ecce vobis legationē à Pōtificis Romani Sanctitate ad ferendas seditiones ciuiles missam, legato deliro & lacero sacrificulo, cū arcu & fuscina tanquā Martis flamine. Cui hoc negotiū datū est, vti sæpe gloriari solebat, vt Northūbriensem & Westmerlandiensem Heroes, primæ illius defectio- nis principes, ad arma in patriā ferēda incitaret, in eoq; , mea quidē opinione, hoc est etiā institutū, vt patriā hosti relinqueret diripiendā. O fœdā legationem! O scelerata religionis fœdera! Progreditur etiā longius Sanderus, in texto legationis successu, cuius euentū, non dubito quin intimis sensibus multū exhorruerit. Ipsum legite Sanderum.

*Qua denūciatione, multi nobiles viri addu-
cti sunt, vt de fratrib. liberandis cogitare aude-
rent.*

rent. Ac sperabāt illi quidem, Catholicos omnes
 summis viribus affuturos esse: verum, etsi aliter
 quàm illi expectabāt res euenit, quia Catholici
 omnes, non dum probè cognouerant, Elizabetham
 Hereticam esse declaratam: tamen lau-
 danda illorum Nobilium consilia erant.

Facinus hoc quod Sanderus ita nobilitat,
 borealium ciuiū est defectio. Nobiles ipsi,
 Northumbriēsis & Vestmerlādiensis sunt
 Heroes. Omissus euētus, quod superati sunt
 hostes & perduelles, victoria, pro Dei sum-
 ma clementia nostris tradita. Causla verò
 cur hostis sit fusus, ex eo maximè est nata,
 q̄ certiores simul non sunt facti Catholici
 p̄ditores, Reginā nostrā hæreticā, vt appel-
 lant, Romæ denunciata esse. Qui docendi
 instruendiq; error, vt virib. interim & nu-
 mero fortiores, de reliquo rebelles fierent,
 artificiosè corrigitur, & expletur postea,
 immisiss occultè in regni latebras, tot *Iesui-
 tarum* & *Seminariorum* cohortib. quorū hoc
 op^o & negotiū summū erat, vt omnib. qui-
 buscū agere tutò liceret, inculcarent, Regi-
 nā eiectā ex Ecclesia, hæreticam Romę ha-
 bitā, ibidemq; illi à sacris omnibus interdi-
 ctum. Supplementum, ad recolligendas a-
 missas vires rebellium acutè excogitatum.

Ut Sanderus, sic
Personus &
Campianus eodē
Bulle probandæ
crimine comprehendun-
tur.

Licetq; in hanc sententiã, & in hæc verba scripserit *Sanderus*, probabiliter tamen, vt quidem arbitrantur, afferri potest, à necessarijs & fautorib. *Roberti Personij* qui adhuc latet in latibulo suo, vt fœdi aliquid expediat, & ab *Edmundi Campiani* familiarib. qui extractus ex antro suo, tanquam personatus ganeo veste nitens & olens vnguenta, deprehensus sceleribus, nuper est mortuus, has fraudes & flagitiosas patriæ prodictiones, in *Sanderi* sola persona consistere, nec in alium quenquã quoquo modo transferendas esse. Vt planum igitur fiat, his etiã duobus *Iesuitis* separatam quãdam & propriam autoritatem datam esse, qua Bullam ipsam quàm possent diligentissimè stabilirent, suumq; ad exitum, quantũ in illis est, perferrent, ex actis, facultatibus, & instrumentis subtextis, quæ occultata in vestibus comitis cuiusdã sui, eruebantur ex eisdem, paulo post *Campiani* mortem, elucescit, qui similiter cum ea ipsa quæstione grauitè vgeretur, nõ multum ante mortis diem, admodum pernegabat, vt quantum huiusmodi pseudomartyribus fidei tribuendum sit, ex rebus gestis & vitæ moribus possit intelligi.

FACULTATES CONCESSÆ PP.

Roberto Personio & Edmundo Campiano,
pro Anglia, die 14. Aprilis. 1580.

PETATUR à summo Domino nostro, explicitio Bullæ declaratoriæ per Piũ Quintũ, cõtra Elizabetham & ei adherentes, quam Catholici cupiunt intelligi hoc modo, ut obliget semper illam & hereticos. Catholicos verò nullo modo, rebus sic stantibus, sed tum demum, quando publica eiusdem Bullæ executio fieri poterit.

Personio
& Campiano
concessæ
facultates,
à Gregorio 13.
anno
1580.

Plurimæ insequuntur alię facultates postulatæ ab ijs, quib. ampliore potestate donati sunt, quas nihil attinet hoc in loco attextere, tũ ea appendã quę in calce adiecta Pontificij rescripti summã cõtinent his ipsis verbis.

Has prædictas gratias, concessit summus Pontifex, patri Roberto Personio, & Edmundo Campiano in Angliam profecturus, die 14. Aprilis. 1580. præsentepatre Oliuerio Manarco assistente.

Quamvis
nitus au-
toritate
in Angliam
Campianus ve-
nerit.

Ex quib. perspicuum fit, quem nuncium Campianus in regnum attulerit, quamq; auctoritatem à Pontifice ceperit interpretadæ in Principem nostrã Bullæ, quantumcunq; hæc mysteria reticenda censuerit, fortassis, ne disciplinæ suæ prima dogmata moriens prodidisse videretur. Cumq; hoc vnà constet, duos illos Iesuitas, Personium & Campia-

num, non solum à Pontifice coniunctim petiuisse, vt ipse de Bulla ipsa quid sentiret exponeret, sed adiunxisse etiã, ipsi vnã cū ceteris Catholicis, quemadmodum explicari in Regiã Maiestati eandẽ cuperent, vt planius tamen fiat, q̃ liberè & largè, *Iesuitis, Seminarijs, & Catholicis omnib.* permissum sit, tam in Principẽ ipsam, q̃ in ciues regni probatos interpretari, vtcunq; hæc dissimulèt ex *Harti* cuiusdã oratione, qui & ex eadem societate fuit, & cum *Campiano* addictus morti adhuc viuit, perspicuè intelligitur, qui pridie Cal. Ian. inter alia nõnulla ingenuè & sponte sua, hæc quæ sequuntur confessus est.

Harti cõfessio de interpre-
tãda Pij
quinti
Bullam.

*Bulla Pij Quinti in Regiam Maiestatem emissã, ab huius regni Catholicis, pro firma, rata, & legitima habetur, suãque in vi permanet. & propterea per eandem cuius Reip. cini licet, et à fide in principem & Patriã, cum volet, desistat, licet in quibusdam, quæ propriè ciues attingunt, immutetur nonnihil. Nam cum in ea Bulla præceptum sit omnib sine exceptione, ne quis eorum Regina pareat, qua de Ecclesia eiecta, & regno illi erepto, omnes obedienter illi parentes, in eadem execrationis pœnas, cum Principe ipsa, labuntur: quod videtur dupliciter cini periculosum esse (nã si parent Principi, à Pontifice execra-
tio*

tio imminet, si non parent, ab illa periculum nascitur, ut utrinque civis irretitus sit) Pontifex igitur, hoc periculum Bulla sustulit, permissio, ut cives omnes liberè & impune Principi pareant, restinctè tamen hocq; assumto, ut hanc, cum velit, sententiam renocet.

In ijs igitur quæ diximus, ut certi aliquid statuatur, ne in immensum crescat volumẽ, inter omnes tã foris q̃ domi constat, famosos illos & venenosos libellos, qui tot in linguis sunt perscripti, simulq; cõuitia illa, quæ in Regũ & nationum aures quotidie infunduntur, hoc est, infinitam multitudinem civium, ob religionẽ solam, verumq; Dei cultum, non propter pditiones, aut turpes conspirationes necatã esse, ex eodem vanitatis, & impudentiæ fonte fluxisse, & ad defendenda hæc proditionũ scelera, liquido tendere. Utq; omnia luctuosius ante oculos pponãtur, nomina suorum cęsorũ, numerũque libris suis intexunt, qui cõiecti in vnum cumulum, in viginti quinq; integris annis, numerum sexagenarium vix attingũt. Obliti prorsus, vel impiè potius spernentes, Regiñæ Mariæ temporibus, quæ annos quinq; vel paulo plus compleuerat, quàm tetrè, quamq; crudeliter, sæviturum sit, quantaq;

Omnes famosos libellos in Regiñæ & regni maiestatem mendacissimos esse.

Quantũ discrimẽ inter hos pauculos, & tam infinitã Mariæ regni stragem.

virorum, mulierum, puellarū, & adolescentum, tam fame quàm alijs tormentis, facta sit strages, vt quadringentesimū numerum facilè superarint: omiſſis ijs, qui in custodijs, & carcerib. barbarè sunt trucidati. Quorum quidem viginti, ex Pontificibus, præsidib. & magistratib. Ecclesiasticis turpiter erāt flāmis cremati: mulierū item sexaginta: adolescentum, puerorum, quadraginta. Atque hoc in loco, illud nulla obliuione sepeliendū, sed cum flagitiosissimæ feritatis dedecore ad omnem posteritatem transmittendū, mulieri cuidam prægnanti in ignis pyro positæ excidisse ex vtero infantulū, viuum, & spirātem, eumq; carnificis cuiusdam cuspi- de confossum, & transfixum, in ignem de- nuo proiectum, & contortum, vnā cum mi- ferrima matre exultū esse. Execrabilia cru- delitatis exēpla, & maximè tyrannicis tem- porib. nunquā exequata. Atq; horum qui- dem iuniores qui tormenta illa pertulerūt, tam viri, quàm foeminæ, quod nō indigne à Christiano obseruādum est, nullā vnquam, siue in baptismo, siue in confirmatione, re- ligionem aliā professi sunt, neq; auditu qui- dem aliam vllam perceperant, vel quoquo modo gustauerant, q̄ hanc eandem, quam
in

in igne & flammis testificantes, tanquã veri martyres, de vita discesserunt. Rem magis in simplicitate Christiani animi, non in eloquentiã nitore deplorandam, quã necesse per paucorum rebellium, qui tamen ijdem si triginta expleuerunt annos, eãdem, tam in baptismo, quã in reliqua ætate, religionem professi sunt & continuabant, quã nũc tam improbè tamquã; acerbè impugnãt. Sunt & alia quædam in quib. *Mariani* regni martyres, ab ijs vestris paululum discrepant. Etsi .n. illi, in ijs religionũ opinionibus perstiterunt, quas in baptismo profitebantur, & ad quas reliquam per ætatem suã instituebantur, morientes tamen nec principis auctoritatem oppugnabant, nec eiusdem hostibus vnquã adheferunt, nec ciuiles motus, cõspirationes, vel arma mouerũt, nec seditionũ semina spargebant, nec à Principis fide & obseruantia quenquam deduxerunt, quæ quidẽ omnia contrariò fiunt ab ijs, qui cum Pontificatu Romano, tanquam satellites in ipsius fidem iurati, se coniunxerunt.

Quocirca, si æquis hæc lancibus perpendantur, minimè dubium erit, quin omnes boni ciues iam antea intelligant, si qui autẽ mobiliore sunt aut inconstantiores, nec

Admo-
nitio ad
omnes
trāsmā-
rinos
Princi-
pes.

prorsus tamen adhuc à seditiosis adducti,
posthac sint magis intellecturi, q̄ turpe sit, à
vero Dei timore & cultu, ad quisquilias &
feces superstitionis deduci. Nec verò illud,
vt spero, dubiũ esse debet, quin oēs nationes
& gentes, in primisq; Imperatores, Reges &
potestates omnes stabilitis presertim sibi re-
gnis & principatibus suis, siue per successio-
nẽ, siue per populi assensum, hoc perspecto
& cognito quod est ante oculos, omnia nu-
per Reginam nostrã eo animo suscepisse, vt
se regnumq; suum contra vim & impetum
tueretur, arma & ferrũ hostib. extorqueret,
ciuiles conspirationes supprimeret, à perdi-
tis & domesticis latronib. excitatas: deq; Re-
ginæ nostræ reb. gestis, tanquam de suis, iu-
diciũ ferentes, adiudicaturi sint, nec con-
uenire quoquo modo Pontifici Romano, q̄
Diui Petri se in eo Pontificatu hereditarium
successorẽ nominat, siue p̄ducatur fines suos
lõgius, & totius sibi Christianę Ecclesię mo-
narchiã assumat, nec in Põtificiam vllã au-
toritatẽ, fastũ hunc intolerabilẽ cadere, pri-
mum, vt per Bullas suas in rebellium fauo-
rẽ perscriptas, cuiquam consecrato principi
regnum eripiat, tum, vt ciues in Reges suos
armet, vt ab impietatis & violatæ iam fidei
periculis

periculis eisdem statim liberet, vt fideles ciues, quòd principibus suis pareāt, de Ecclesia exturbet, & tanquam membra corrupta abscindat : postremò, vt ipse, in eos Principes, qui imperiũ nullũ vnquam in illum fecerāt, legiones & exercitus suos ducat, & in aciem exponat. Hæc aut̃ tragica si potestati huius tyranni permitterentur, tum & illa sequerentur cõfestim, vt nullũ imperium, regnũ, principatus, prouincia, vrbs, vel pagus etiã, à quoquã possessore diutius teneretur, quàm idẽ hic, homo terrenus, ossibus, nervis, & carne cõiunctus, sedens tamen, vt in-tonat, in *Petri Sella*, tanquã Epicureus Deus, pro arbitrato suo, absque vllò diuino vel humano mandato, eadẽ censuerit ab iisdẽ esse possidenda. Quam autoritatẽ Dominus dominorũ, Dei viuẽtis filius Christus Iesus, solus redẽtor & seruator noster, solũq; Ecclesiæ suę caput, dum humanitus in terris viueret, vt liquet ex Scriptura, vnquã sibi assumpsit. Nec verò à D. Petri, à quo locũ & autoritatem suã deducit, scriptis, ritibus, vel consuetudinibus, eiusmodi quid expiscari licet, ne à D. Paulo quidem, qui tamen Gentium erat Apostolus, huiusmodi quid exẽpli proferri potest. Sed contrã potius multò, tam iã

Pontificatus Romani Monarchia, nec per Christũ, nec Apostolos Petrũ aut Paulum cõfirmata.

Euangelij historia, & Apostolorū scriptis, rebusq; gestis, quā in reliquis diuini verbi libris & partib. elucescit perspicuè, obseruantiam fidemq; aduersus legitimos principes præceptam semper esse, in primisq; in reges nominatim, idq; tam præcisè, vt nullus planè sit exceptus, sicut Paulus ad Romanos ipsos luculentis verbis exprimit: *Omnis anima sublimioribus potestatibus sit subdita.* Cui præcepto Diuus Chrysostronus Cōstantinopolitanus Pontifex, Apostolos, Prophetas, Euangelistas, Monachos & religiosos omnes deuincit sine exceptione, sententiæ verò & opinionis Diui Petri, à quo Pontifices Romani autoritatem suam deriuant, quod potest grauius testimoniū, aut quæ cōiunctior interpretatio fieri, quam ipse verbis suis, tanquam publico præconio, edicit. *Proinde subiecti estote cuius humanæ traditioni propter Dominum, siue Regi, vt qui superemineat, siue præsidibus ab eo missis.* A quibus Apostolorū principib. in primisq; ex eo, quod Christus perennis Dei filius, redemptor noster solus, & omnis veritatis fundamentū, eidem Petro & sociis suis Apostolis diuinitus inspirauit, *Reges Gentium dominantur, vos aut non sic:* perdiscant isti Pōtifices odiosissimi, hunc fastum & info-

Ro. 13. 1.

1. Pet. 2. 33.

Mat. 10.

25.

Luc. 22.

29.

& insolentem iurisdictionem, quam in Monarchas, Reges & Principes vsurpāt, piè deponere, simulque pastoricio suo munere in pascendis ouibus crebrius, & diligentius defungi: sicut Petro ipso ter in ictu oculi præceptum est. *Pasce oues meas, vnaq; præcisè eisdem Petro iniunctū, ne gladio quoquo modo vteretur, vt ex illo loco perspicuè liquet, Conuerte gladium tuum in locum suum, seu mitte gladium tuum in vaginam.*

Mat. 26.
52.

Quæ disciplinæ & præceptorum forma, multa sæcula post Christi & Apostolorum mortes & sepulturas, à multis Romanis Pontificib. piis & sanctis retenta est, aucta & cōmunita. Qui sacratā Christi doctrinam, piāq; Apostolorū simplicitatem imitantes, vitam in iis ipsis tuendis, tanquam martyres pij, reliquerunt, plusq; in Ecclesiam fructus attulerunt, magisq; fines eiusdem & terminos vel centum annis extenderunt, quàm ij procerū illorum simplicium gloriosi posterij, execrationibus, gladiis, & armis, vel quingentis annis prodesse potuerunt. Qui mos, à piis illis Pontificibus retentus & cōtinuatus, ad *Hildebrandi* tēpora viguit, *Gregoriū* septimum, qui anno 1074. vixerat, primusq; tyrannicam hanc Pontificij loci in principes

Hildebrandus
primus
mouet
arma cōtra
Imperatorē.

iurisdictionem, sibi arrogabat. In quam eandē *Pius Quintus* recens ab hac ætate furiosè irruit, ab eiusq; exemplo *Gregorius decimus tertius* in eandem inuasit, vt exempli fortassis nescio quid relinqueret. Cùm enim *Gregorius septimus* anno 1074. vel non multò fecus, sumpserat sibi admodum insolenter, vt *Henrico 4.* potentissimo tum Imperatori, Monarchiã & imperiũ eriperet, idem nunc, vt videtur, imitatur *Gregorius decimus tertius*, dũ parat, & molitur quàm simillimam fraudē, & vim, in *Henrici 8.* potentissimi Regis hæredē & filiam *Elizabetham*, Reginam nostram, & virginem, quæ tamen proximè, & solùm à Deo regna sua, & ditiones tenet, iure & conditione, vt quàm optima. Vt aut̃ in hoc *Henrici* exemplo, principibus omnibus, eorũq; consiliariis, perspicuè elucescat, quos eidem *Henrico* successus, pro clementia sua, Deus dederit, quantumq; eundem, contra arrogantissimum *Hildebrandum*, adiuuerit & auxerit, est in historia, quo tempore *Hildebrandus*, hoc est, *Gregorius septimus*, conabatur hanc *Henrico*, maculam & iniuriã inurere, eumq; de imperio deijcere, *Rodolphum* eodem tempore fuisse quendam, perhonoratum, & nobilem, *Renzfeldiensem*, vt fertur,

fertur, Heroem, qui ab eodē *Hildebrando* incitatus, vt in imperium inuaderet, titulumq; & nomen imperatoriū vsurparet, idem, non multo pōst, victus ab *Henrico* isto Imperatore, fufis & concilis copijs suis, absciffa q; dextra dū pugnaret acrius, quē casum peracere tulerat, multa q; in Pontifices quosdam questus esset, qui Pōtificis Romani nomine, id illi consilij dederant, vt arma contra *Henricum* legitimum suum Imperatorē ferret, adiecit in extremo, dextrā quæ perierat, eandem illam esse, qua imperatori suo inuiolatam fidē & obseruantiam sponderat, eoque, quòd defecisset à fide sua, hāc in se vindictam, iustē ab immortalī Deo repetitam esse. Simulq; in Italiae finibus conuocato consilio publico, effecit idem *Henricus*, vt *Gregorius*, de Pontificatu suo: totoq; Pontificali instrumento, deponeretur: ad exemplum *Othonis* Imperatoris, qui *Ioannem* Romanum Pontificē, propter multas sceditates & crimina sua, Pontificatu suo paulò antea eiecerat. Idemq; consilium iam antea factus est Imperator *Henricus* tertius, nō multum ab anno 1047. deiectis per exiguo tempore, & omni Pontificia autoritate multatis, tribus Pontificibus *Siluestro*, *Benedicto*, &

Cælestis
Dei iudicium cōtra Imperatorem falso, & iniuste à Pōtifice Romano institutū anno. 1074.

Idem
Hildebrā
dus pri-
mus *Gregorius* 7.
de sede
Pontifi-
cali de-
iectus
per *Henricum* 4.

Gregorio sexto, quòd auarè nimis, mundanis se negotiis immiscerent, in regesq; & principes extraordinaria autoritate abuterentur. Multa possum exempla huic loco aspergere recentioris memoriæ, vt Imperatoris ipsius Maiestati, & sacrați Imperij principibus, expressis vestigiis elucescat, sicut *Henrici quinti*, sicut *Frederici primi*, sicut *Frederici secundi*, sicut *Ludouici Bauarij*, qui cùm Imperatores omnes essent, & summis dignitatũ titulis excellerent, à Pontificia tamen hac sentina, non solùm Bullis, & scitis suis venenosis, sed etiam armis & ferro oppressi, & ad summas calamitates præcipitati, maximis sunt, in extremo, ruinis inuoluti. Nonnullosq; alios Christiani territorij, Reges & multos potentes, pari multa secula regiis è stirpibus natos, pari iniuria persequentes, pares ad exitus perduxerunt. E quibus ipsis intelligi debet, hanc immensam & infinitam tyrannidem Pontificum Romanorũ, in reges & principes inuadendi, summamq; in regnis & principatibus eripiendis, libidinem, ortam è tetra illa bellua *Hildebrando*, sine vlla sacrorum restandorum exemplo, manasse postea latius, nec adhuc intra fines & terminos suos consistere. Exitus tamen horum & euentus, si

quales

Henri-
cus 5.
Frider. 1.
Frider. 2.
Ludouic-
us Baua-
ricus Im-
perato-
res,

quales fuerint, consideremus, & præteritis temporibus intelligemus execrabiles fuisse, & propterea nec dubitandum quidem esse, quin similes expectemus in futuris.

Quæ cum ita sint, quàm optabile est, si alij Christiani territorij Reges & principes, his tyrannicis viribus læsi, equũ esse statuunt, vt contra feros hos impetus, ipsi se, ditiones & regna sua tueantur, & in eodem exemplo, eandẽ Reginæ nostrę libertatẽ potestatem-que permittant, nõ modò licitis modis tuẽdi sui, sed & Imperatoriæ etiam Maiestatis, cæterorumq; sacra Imperij principũ, Regum itẽ & nationum, præsidia, vires et opes implorandi, vt tã luctuosam causam, cõtra tantam barbariẽ, coniunctis viribus defendant potius, quàm vel deserendam à se, vel à Pontifice Romano impugnãdam statuunt.

In primisq; cum Regina sit inuncta, à ciuib. accepta, cõsecrata & coronata, ipsam tenēs Regiam sedẽ, hæres magni & inuicti regis, regiũ etiã nomen & sellã multos per annos teneat, eaq; æquitate ciuibus, populis & nationib. multis imperet, vt de cęlo demissam sibi ad regendum diuinam Principẽ existiment, & propterea eo cultu honorent, eaq; in pace & obseruãtia viuant, excepta tamen

Quod ex
ternis
principi-
bus in su-
is regnis
licet, idẽ
& Regi-
næ Angli-
æ in
suis fini-
bus.

fece illa & festina per paucorū latronum, in
 quorū memoriā tam saepe incurro, qua etiā
 scabie & alia sunt regna infecta permulta, vt
 nihil videatur ad tam diuinā felicitatē addi
 posse. Quod xxv. annos integros cōtinuatū,
 ac a transmarinis interim & hospitib. multis
 animaduersum, eoq; ipso paulò fit inter nos
 illustrius, sic vt maximi Christiani Reges
 nullā sibi factā iniuriā putēt, si fortunæ eorū
 cū eiusdē felicitate cōparentur, quidā etiam
 rectè secū actū existiment, si inferiore etiam
 in gradu collocētur: quid est, quid est, in quā,
 cur oēs potestates Christianæ nō modò tuē-
 dū sibi in Regina nostra tā expressum diuini
 iudicij exemplū, sed & suspiciendū quodā-
 modo & eximio quodā cultu venerandum
 sibi proponāt? Licetq; recentib. ijs tēporib.
 permissum sit Pontificib. Romanis, tam ab
 Imperatore ipso, in regnis & ditionibus suis,
 quā à Gallia & Hispania regibus, in suis
 vicissim finibus, vt extraordinariam hāc &
 barbarā planè iurisdictionē Pontificū, mo-
 dū tamen tenus & quandā ad formam, reti-
 neant. In quo tamē ipso, permulti Christia-
 ni principes ab ijs Regib. hodie dissentiant,
 quē item factum, *Gregorius Magnus*, eiusq;
 ipsius sedis Pontifex, & cōtempnit multum,
 & ti-

& titulum ipsum, tanquã impiũ, plenũ sceleris, certũq; Antichristi prænunciũ esse dixit: illud tamen, tam in ijs regnis quæ paulò antè nominauimus, quam in nostro, ceterisq; Christiani soli fere omnibus, exploratissimũ est, peruetustis legibus, institutis, scitis & sanctionib. pragmaticis, tã in Hispania, quam in Gallia, hæc Pontificiã autoritatem non modò crebrò impugnatam, sed & radicatus euulsam esse: cãpus magnus & largus, in quo Iuris periti omnium nationũ liberè excurrãt & ingenia sua multum exerceant.

Nec verò multũ intererit, vt vt Pontificij iuris periti, quos Canonistas appellamus, propugnatores illius sedis acerrimi, de hoc genere toto Bullarum, execrationũ, & reliqua hac siue mercatura, siue proluuie statuãt, aut quæ simpliciũ animis tonitrua ad cõfirmãdas has nugas immittant, cùm Imperatores veteres, Reges & Potestates omnes, in ijs rebus, quæ possessiones, hæreditates, fundos vel iurisdictionẽ minimã suã attingunt, licèt eãdem in litibus paruarũ ciuitatum nõn nunquam & pagorum, aut fortassis in disponẽdis Pontificatib. & Monasterijs versarentur, nihil tamen harũ nugarum extimescebant vnquã, nec in tuendis bonis & fortunis suis,

Põtificatus vniuersalis, titulus, verus Antichristi prænuncius.

vnquam recusabant, contra hos Pontificios
 impetus, se, viresq; suas libenter & facile op-
 ponere, & sine labe cōscientiæ & sine status
 sui metu. Historia plena est exemplis, maxi-
 meq; in hoc genere abundat Gallia. In no-
 stris itē publicis tabulis apertum est, Reges
 & proceres regni nostri, cruentā hanc Pon-
 tificiam autoritatem, acerbissimis pœnis, tā
 sæpe, tam facilè, & tam fortiter, non solum
 deuinxisse, sed etiā repressisse, vt genere ipso
 pœnæ, quæ siue peculatus, siue bonorū di-
 reptio & publicatio dicitur, quod eā habet
 vim vt rectè sic appellari possit, quod barba-
 ro nomine *Premunire* dicitur, oēs illæ gre-
 ges comitatus Pontificij, præfules dico, anti-
 stites, & initiatos omnes, intimis in animis
 & sensibus suis exterrerētur, vt in recēte
 exemplo Cardinalis *Thomæ Volseij* liquidò elu-
 cescit. Sed quid opus est vetustioribus, cum
 recente memoria, & hac ætate nostra con-
 stet, potentissimū Imperatorē *Carolū* quin-
 tum, *Philippi* Regis qui nunc viuit patrē, ex-
 ercitus & signa sua cōuexisse Romā, eamq;
 fossa & vallo sepssisse, & diripuisse in extre-
 mo, spretis & neglectis Pōtificijs Bullis & e-
 xecrationib. omnibus, factis itē captiuus *Cle-
 mente* ipso, qui erat Pontifex maximus, & è
 Cardi-

Romadi
 repta.

Cardinaliū comitatu triginta tribus, omnibus in arce Adriana captis & in custodia menses septem retētis, donec facta pactione, maximis & innumerabilibus summis ab Heroe *Hugone Monstadiēse* nobile Hispano, & *Marchione Guastonense* redempti, ad pristinam libertatem restituti sint. *Clementi* Pōtifici maximo redemptio 400000. ducatorum aureorum vel paulò potius supra illam summam imposita. Cardinalibus, amplior aliquanto iniecta pecuniæ solutio. Cum ij etiā ipsi captiui, in eadē arce Adriana non multò antè obsiderentur à vicinis & eius territorij proximis Colonienfibus, eoq; perducti, vt omnibus Colonienfiū postulatis & mandatis assentirentur. Quid de Gallorū Regerecentis memoriæ *Henrico* secūdo claro & potente principe sentiēdum est, huiusce Regis *Henrici* qui nunc viuit patre? Num Bullas vel gladios Pontificios extimuit? Cui orta cum Pontifice controuersia, quòd in quasdā immunitates & libertates Regias pro more suo Pōtiffex inuaserat, non solum animosè & regiè Pōtifici restituit, edictis, decretis & legibus multis in eā sententiā promulgatis, sed fructus etiam Pōtificios annuos, qui in Gallicis finibus colligebantur, in uito Ioue & Mercurio

Captiuis Pontifex Romanus cum Cardinaliū Collegio. 1527

Henricus secundus Gallorū Regis in Romanū Pontificem edita. 1550.

Dux Albanensis Pontificem Romanum & urbem Hispaniſcopijs obſidet,

Pontifex Romanus à Regina Maria & Cardinali Polo oppugnatus,

rio, admodum cōminuit. Quid *Philippus* Hispaniæ Rex, qui nunc regnat, quo in Pōtificē animo fuit tū, cū miſſo in Italię fines exercitu, quē Dux Albanensis eò deportabat, depopulatis agris, expilatis ciuibus, cæſis item multis, deformatis hortis & pomarijs, exuſtis circa urbē amœnis & delicatis ædificijs, vaſtitatē quandam omnib. reb. afferret, urbēq; ipſam vallo & foſſa cingeret, nonne ſuſtulit omnē dubitandi locū, quàm nihili Pōtificiam autoritatē, quàm nihili quifquilias Romanas faceret? Nōne terroris plus incuſſit breui tēpore Pontifici, quàm oēs Bullę & execrationes lōgo poterāt repellere? Itidēq; *Maria* Regina, Auguſtiſſ. principis noſtrę nuper defuncta ſoror, nōne idē exemplum in eundē Pontificiū faſtum ſecuta eſt? Quę cū intelligeret Pontificē Romanū in conſobrinum ſuū *Reginaldū Polū*, Cardinalē, paulo infenſiorē eſſe, ob eamq; cauſam ad minuendā Poli autoritatem, & ad inurendam exiſtimationi illius maculam aliquā, *Petroum* quendā feſtiui ingenij fratrem obſeruātem, in Cardinalium Collegiū cooptaſſet, quem Cardinali *Polo* in hoc regno opponeret, & propterea vt omnia maturarentur ad exitū, nunciū cum purpureo galero & cæteris inſigni-

signibus nouæ dignitatis Roma demiserat, ut ad *Petòum* quàm primū transportarentur, quid tandē ijs cærimonijs, & tanto apparatu affectus Pōtifex est? Nōne Regina facta de hoc apparatu certior, cōuocatis statim Proceribus, consiliarijs & iudicibus, mādauit vt libri legū aperirentur, ex eisq; quod maximè conduceret suæ Maiestati & reip. id vt sine mora expediretur? Quo facto trāsmissit *Caletū*, qui mandarent Romano nuncio, ne in regni fines accederet, neq; Angliam versus è *Caletō* moueret pedem. Cardinalis *Polus*, cū omnia tamē adhuc stomacharetur Pōtifex Romanus, ac nubes & tonitrua minitaretur, spretis omnino istis quisquilijs in sella sua quieuit. *Petòus* itē pro more suo decurrit vrbis plateas sine galero de quo tam acerbè pugnatū est, vt egēs frater & quibus poterat stipē excutiens: animosā cōtra Pontificē in Regina impugnatō, eaq; de tā abiecta galerialite cū tanto Pōtifice suscepta. In quo ipso, maximū Regem auum suū, *Henricum 7.* Regina imitata est, qui cū cōtrouersia quandā cum Pontifice alumineā haberet, nō minus prudēter obtinuit eandē contra Pōtificē, q̄ constāter & grauiter retinuit. Vt facillē possit intelligi principes quosdā cū hęc fe-

Petòus
frater
mendicans.

Christiani principes non ferunt Pontificem Romanum hereditates suas inuerrere, licet permittant aliquando in ciues suos autoritate jurisdictionis suae exercere.

rant Pontificia onera, vsq; cò tamen & hoc quidem in genere certisq; ad vsus ferre, si quidem hæc eadem vel profint sibi regnisq; suis, vel certè si nihil obsint. Eò verò si Pontificius fastus, vel auaritia processerit, vt vel in fundos cuiusquam principis irruant, agros, territoria imminuant, vel seditiosos ciues in eosdè principes armēt, vel quoq; modo animent, tum quidè omnia illa insignia Pontificia, Bullæ, execrationes, Ecclesiasticæ sententiæ, maximeq; solènia, vt appellamus, illa *Anathematica*, *Petri* claues, & duplici acie bipennis, nimbiq; illi caliginosi oēs, qui Pontificia fulmina & tonitrua minatur, hæc in quã omnia, tantū ad tuendas Pontificias iniurias valēt, quantum in vnoquoq; principe vel virium est, vel animi, hoc est, non permissurum principem quenquam, quantum quidè in se est, quin hanc à se quàm longissimè pellèdam maculam, & labè esse statuatur.

Nunc verò cum hic idè Pontifex pro facultate & impetu suo omnī conatus sit, quod innotescit omnibus, Reginã nostrã è regnis suis deicere, deturbare, ipsedq; iniuriolissimè spoliare, ciues ab illius fide & obseruatiã abducere, seditiones perditas in eisdè regnis spargere, iteq; incēsis nostri populi animis,

mili-

militem suū tā armis, quā reliquo militari
 instrumento omni instructum, in fines regni
 nostri immiserit, vt hostiles illius spiritus &
 imperus vndiq; elucescerent, poterit ne hic
 idē *Gregorius*, vel posteritatis suæ quisquā, tā
 temerē sperare, vt Augustiss. Princeps cōfir-
 mata stabilitaq; in Angliæ & Hiberniæ re-
 gnis, tot ijsdem regnis annos perfruēs, quot
 quatuor simul Pōtifices Romani vix cōple-
 uerint, tanto etiam ciuiū studio, amore, viri-
 bus, ac fide cōmunita, nullam itē superiorē
 potestātē ijs in regnis vllam agnoscens, nisi
 præpotētē solam æterni Dei dextrā, pote-
 rit ne, inquam, quisquā Pōtifex sperare, vt in
 hac omniū rerū affluentia recuset vel timeat
 Regina nostra, hos conatus Pōtificios, vel le-
 gibus suis, vel ferro, etiā si erit opus, disturba-
 re ac euertere, eiusq; milites qui possessiones
 & agros nostros populantur, vel gladio vel
 Martis alea trucidare, vel ciues suos qui à sua
 fide ad Pōtificiā defecerint, pro regni more
 ex publicis legibus mulctare? Nec verò illud
 dubiū esse debet, vt vt hic Romanus Deus,
 summo in ocio & sacrata in sella sedens Ro-
 mæ, triplici item corona redimitus, vel alius
 huius fastus & pōpæ procurator aut fautor
 quiuis, hæc tam tetra & tā horribilia vllis in

Equum
 est vt Re-
 gina no-
 stra Pon-
 tificiam
 vim sua
 item vi
 repellam

Christianis territoriis renouauerint, quin pennis Deus, omniū regū Rex, quem Regina nostra simplici spiritu veroq; cultu in ipsis animi mētisq; fibris veneratur, quemq; tutorem & defensorē suum solū omnib. in causis suis agnoscit, cuiusq; leges vnā cū æterno æterni filij sui Euangelio per vitā suā omnem tutabitur, omnia sit cumulatissimè allatur^o, quæ ad custodiendā cōseruandamq; carissimam Ancillā & seruā suā *Elizabetham* cōtra terrores quoscūq; necessaria fore videbūtur.

Addita-
mētum
ad pōti-
ficiū
martyrū
catalo-
gum.

Cumq; seditiosi quidā emissarij tubis suis in multorum aures falso ac turpiter inflauerint, propter religionē quosdā ex nostris esse cęsos, quos pro martyrib. in historias suas intexunt, ita possunt si libet, & iis martyrib. suis miserrimi nuper demortui herois Desmondensis, defectionis Hiberniæ primi autoris, corpus truncatū & sine capite adiūgere. Qui nuper correpēs per solitudines sine præsidio & ope, tanquā errans tenebrius, & in Hibernici coloni manus delapsus, p̄ sua vetere feritate ab eodem trucidatur, amputato confestim ex gentis more capite. Mors tam perfido proditore, turpiq; sicario non indigna. Atq; hīc cōmemorare libet, principes quidā huius conspirationis & cum Desmondense
scel-

Exitus
Desmondensis
comitis.

sceleratè cōcederati, quos ad exit^o mortesq; deuenierint, quibusq; exemplis perierint. In primisq; à *Sandro* ordiamur Pōtificio in Hiberniā legato, qui post multas illas p̄speritates & prioris vitę splēdores, tandē per Hiberniæ feræ nationis mōtes & iuga decurrēs, & in omniū rerū egestate summa positus, afflatus ad extremū miserrimæ phrenesis veneno, mentis expers moritur. Hunc quidē & in eodē exēplo paulū iam antea p̄cesserat *Iacobus Fitzmauricius*, perduto illo gladiatore *Stuclio* solū excepto, primus Hibernicę defectionis author, & in aula Romana pro venefico, veteratore, & p̄ditore impio notus, qui à nobili adolescēte Hibernico, dū territorii patriū defenderet, quod exurere p̄ditor cupiebat, primo ictu interficitur. Nec mittendū mihi hīc quartū huius societatis exemplū, *Ioannes Desmondensis*, detrūcati iam antea Herois frater, cruentus & infidus proditor & singularis familiariiū suorum percussor & homicida, qui tanquā lupo depredās, inter nemora & montiū iuga apprehēditur, & pro nationis vsu trūcatur capite: abundanter cōtra hos casus, vt sibi persuaserat, & copiosè munitus, tam per Bullas pontificias, & cōsecratum Dei Agnū, quas à se nugas nun-

Exitus
Nicolai
Sanderi.

Exitus
Iacobi
Fitzmauricij.

Exitus
Ioannis
Desmondensis.

quam dimiserat, quam armatus insigni annulo operosè & affabrè in palā eiusdē annuli intexta gemma, ab ipsoq; Pontificis, vt ferebatur, digito detracto, vt virtutis vires cumulatius augerētur: quę tamē omnia quam nihil ad producendā vitā afferāt, serò miserenserat. Atq; hi erāt Hibernicorū proditorū fatales exitus, vt ne suspitio quidē vlla maneat, huius tam perditæ societatis quenquā iam nūc superesse. Opus cæleste & ipso Dei numine solū dignū. Et quia rabulæ isti artificiosi odorantur omnia, numerū vt illū suum horū martyrū cumulent, his poterunt, si velint, recentis exēpli furiosum iuuenē Varuicensem, *Someruilum* quendā apponere, qui dū pararet Regine insidias, mortēq; per vim instrueret, cuius vitā semper æternus tuetur & perennis Deus, in via & itinere deprehēditur, nec sceleris sui abnuat quicquā, eoq; se fatetur perductū, cū sponte sua & perditis suorū cōsiliis, tum legēdis famosis quibusdā libellis, nuper in Regine Maiestat. sceleratè perscriptis & publicatis. Cuius hic horribilis exitus fuit, vt in summa desperatione, cingulo ceruicib. deuincto, ipse se strāgularet. Luculentum Dei iudiciū in eos, qui in eius vnctos vim & manus afferant. Sed vt hæctenus annos

annos multos Reginae Maiestatem, idem Deus ab iis casibus securam & liberam conseruauit, sic & causae nihil superest, quin protegente Deo cum Rege Dauid canat, versus Psalmi:

Iehoua petra mea, propugnaculum meum, ac liberator meus, Deus fortis meus, rupes mea, ad quam me recipiam. Clypeus meus & cornu salutis mea.

Psalm. 18.

3.

Vtq; contra inanes hos terrores, & mera

infantum iocularia Pontificia fulmina, Bullas dico, execrationes, & reliquas illas sordes,

boni ciues solatij plus gustent, perspicuum sit omnibus, quod liberè liquet, iam inde ab eo

tempore, quo primum ad publica gubernacula princeps accessit, ampliore & securiore in

pace vixisse ciues, maiores ad numeros viresq; eosdem excreuisse, morbis item oblan-

guisse minus, opibus & diuitiis firmiores fuisse, ipsum etiam terrae solum maiorem fructuum

vim & copiam peperisse, copiamq; omnium rerum ad nostram voluntatem affluentium

vberiore fuisse multoq; pleniorè, immixtis quotidie in regnum & continuatis Pontifi-

ciis istis fulminibus, quam iam antea perue-

tustis illis & beatis temporibus, cum Pontificiae cōprecationes, sacrata libamina, indul-

gentia, beatitudines, vtriusq; durum verbum, molliendum tamè vsu, ad regnum hoc secun-

Prospera
Angliae
tempora
mau-
entibus Ro-
mani pō-
tificis
execra-
tionib.

diffimis votis & plenis velis perferrentur, vt planè sit sentiendum, execrationes suas turpiter à se pfectas, in se suaq; secūdo Dei numine reflexas esse: vnaq; de augustiss. *Elizabet*ha vt vaticinari liceat, quod populo Israelitico de Balaamo in Deuteron. dicitur: *Noluit Iehouah Deus tuus auscultare Balaamo, sed conuertit tibi Iehouah Deus tuus maledictionem illam, in benedictionē tuam,* apposita ratio est, eò quòd diligeret te Iehouah Deus tuus.

Deut. 23.
5.

Hæc verò quæ dicta sunt, cum eam vim in se & sententiam contineant, æquos vt iudices eò perducant, vt libenter & facilè sentiant hæc omnia honestè, rectè, legitimè, & necessariò suscepta esse, quoniam tamen id potest fieri, vt nonnullis fortassis, qui legendis & credendis infamibus scriptis, vel in pontificiam Monarchiã nimis propendeant, vel pari errore in veteribus opinionib. persistant, adhuc nõ sit factũ satis, censui igitur, quantum res, & facultas mea ferant, omniũ oculis subiicere, hæc quæ à Principe nuper sunt gesta, nec ob religionē, nec ob Pontificiã Monarchiam, nec ob regiam suã autoritatem, sed ob scdissima læsæ Maiestatis prodicionisq; crimina ccepta, instituta, & ad exitum perducta esse, repetitis, & in memoriam renou-

catis

catis illis rationibus, quas in antegresso orationis cursu strictim etiam decurrimus.

Primum igitur negari non potest, quin aliquot per annos Regia Maiestas Pōtificias has Bullas & execrationes toleranter pertulerit, nulla in reos sumpta pœna, q̄ eadem cēferet cōmentitia esse quædā, & vix digna lucubratione anicularū. Postea verò, cū cceptum est à quibusdā, propter hanc Principis lenitatem, eo in genere obfirmatius agi, de eisdem tanquam de nuncijs seu monitoribus impēdentium malorum statuit, simulq̄; vetustas illas leges, & cōtra has feces antiquitus præscriptas, contra barbaros hos motus opposuit. Secūdo, cū viæ ipsæ Bullarum & huiusmodi scriptorum obsepirentur, aditusq̄; difficiliore fierent, copiosè tamen, sed rectè & secretò inferebantur in regnū, arrogāterq̄; in ipsis valuis & ianuis Palatii Londinensis Pontificis quod est p̄pter diui Pauli templum in media vrbe situm, p̄ calonem perditum tanquā per fœcialem Pōtificiū sunt affixæ. Quis igitur in tāto malo, hoc est publicè denūciatis, tanquā p̄ fœcialē inimicitijs, & indicto bello, quod item affectū est à ciue, in maxima regni vrbe, & in ipsa Reip. luce, durius ferat, si Princeps in tā

Rationes quibus planū sit ob prediciones solum, nō ob religionem quæquā addicēdā.
Prima ratio,

Secunda ratio.

Bulle Pij
quinti
valuis
Londinensis
Pontificis
affixæ.

Primum
supplici-
um ob
Bullam
cōstitu-
tum.

perditū latronem, pro sceleris atrocitate per-
nam dignam sancendam statuatur. Atq; hoc
nimirū primū erat capitale crimen, in quod
propter Romanos tumultus est animaduer-
sum, post initū regnū anno duodecimo, vel
paulò longius. Tempus probandæ paciētiæ
in Principe æquo iudicij satis plenum.

Tertia
ratio.

Tertiò, cum eripuisset se subitò Pōtifex è
sella sua Pontificali, & puluinis purpuratis
subirator, & in regnum nostrum offensior,
temereq; verba in arma trāsferret, cōtra di-
ui *Bernardi* præcepta & monita, qui ad huius
Pontificis maiorū quendam scribens, malè
cum Ecclesia tum agi diceret, cum à verbo
ad ferrū summus Pontifex descenderet, hoc
est, cum relicto pastoritio munere pascendi,
præceptis rueret ad hostiles imperus inuaden-
di, quod expressis est verbis prohibitum, no-
bilitatemq; regni nostri & plebem ad perfidi-
diã & cōspirations perditas sollicitasset, *Da-*
thano & *Abiramo* aptius, quàm Romano
Pōtifici munus, iisq; ipsis sollicitationib. ex-
citati mali ciues, summis pro viribus suis om-
nia expleuerāt statim, quæ malitiosissimè
poterant in Principē suā indignissimeq; ex-
cogitare, metatis castris, atq; explicatis in or-
dines & in aciem militibus, quis tandē sana
mente

Borealis
rebel-
lio.

mente & ingenio improbare poterit, si Regina, legitima Principis vtens autoritate illegitimos perditorum ciuū cōuentus, conatus, & hostiles impetus represserit, ijsq; in principes autores sumtis pœnis, quib. in patrimonijs Ecclesiasticis suis & Pontifex ipse pari in periculo suo vti solet, quóque intra paucos mēses impellebatur & ipse ferè descēdere. Hęc verò si quis Princeps regnorū, ditionum, & nationū possessor, tam tetra in genere tulerit, vt spoliari se à ciuib. malis patiat, regnisq; suis exui, minimè resistens, ac virtute & mēte deficiens, quis tandē tam vecordis Principis vel cōmiseretur, aut quis non statueret potius eundem dignū, qui nō solum corona & regno, sed vita etiā, spiritu, & capite, ob tantā vecordiā mulctaretur?

Quartò, cūm fuis & deletis iā borealib. regni nostri hostib. perspiceret adhuc etiam Regina, inueteratum hoc Pontificiū odium altiores radices agere, quod huius sceleratæ cōspirationis affines, & reos omnes, qui fugiētes è castris isthuc trāsuolarēt, reliquāque regni nostri fecē omnē quacunq; iam antea caussa elapsam, munificè & largiter excepisset, eorumq; permultos, veste & apparatu personatos, in vtrunq; regnū remi-

Quarta
ratio.

Impref-
fio à Põ-
tifico Ro-
mano in
Hiber-
niam fa-
cta.

ferit, vt ad feditiones allicerent & vrgerent plebẽ, ac vetera arma renouarent, statimq; cohortes & copias emiferit ex Italiae finib. que transportarentur sumtib. suis in Hiberniam, ne frustra demississe à se sollicitatores illos perditos videretur, vbi cædem copiarum auxiliarijs quibusdã Hispanis cõiuncte simul exponebãtur, omni instrumento bellico instructissimæ, & in marino sinu dispositæ, q̃ poterant cautissimè firmissimeq; se munierant, indicto sine mora in Principem nostrã bello, & erectis Pontificijs signis, dubitare ne iam poterit quisquã, etiam si fauceat Pontificiæ sectæ eoque propendeat nimis, quid à Principe in tam luculento discrimine fieri debeat? aut quid potius aliud consilij dederit, q̃ vt insuffratoriam hanc fecerit, occultè & periculosè per omnes regni partes grassantem, trãslatio item apparatus & penè gladiatorio, non suo vestitam, q̃ primum apprehēdat, vt eandem in custodias & carceres disponat, habitisq; in eos quæstionib. vt ad confessionem criminũ maturius perueniatur, reosq; execrabilis prodicionis, tam confessionibus suis, quàm suorum testimonijs repertos, cur non iustis pœnis deuinciat atq; mulctet, ijs præsertim temporib. cum exer-

exercitus & arma Pōtificia grauitē Hiberniam infestarent, expectato etiā iam iamq; ex Italia nouo supplemento, tā ad Angliam q̄ ad Hiberniam vexandam & oppugnandam? Quibus periculis, vt mature & suo tēpore resisteretur, thesaurus infinitus impēsus est, tam à Principe quàm à ciuibus, vt ab inito regno par à Principe summa ad nullos similes casus sit collata. Itaque, quā perennis Dei summa prouidentia, quā clementissimæ reginæ diligentissima vigilantia factum est, vt conuicti per leges domestici proditores, iustas pœnas luerent, virēsque Pontificiæ in Hibernia armis & viribus nostris cedentes, prorsus frangerentur, pauculis exceptis præstantioris gradus & notæ, eoq; asseruatis misericordiæ, quòd & sectā illam scedā libenter desererēt, & permultū pœnituisset, quod ad tā turpē mercaturā, & ad tam sceleratos conuentus se demiserant.

Licetq; ijs punctis argumentorum, qui rationi fortassis & acumini parere solēt, quibusdam persuaderi poterit, ritē legitimeq; huc delapsam Reginam esse, primum vt in rebelles & proditores vi & armis vteretur, tū vt huius societatis affines & fautores omnes ijs pœnis, quas prescripserant leges deuinci-

Copie
Pontificis
Romani in
Hibernia
deuictæ.

Obijci-
tur à Pō-
tificijs
qui caſi
ſunt ob
prodi-
tio: es,
nudos
ſchola-
res fuiſſe
& iner-
mes.

ret, poſtremò, vt omnem illã Pontificiã ſen-
tinam in regna ſua immiſſam, gladijs acce-
lis reprimeret: ſuperſunt tamẽ & alij quidã,
nimis argutè & præciſè ppendentes in Pō-
tificatũ, quib. adhuc minus, vt audio, ſatisfa-
ctum eſt, & ſtomachantes non nihil, aliquot
tanquã rebelles eſſe trucidatos, gregẽ ſim-
plicem & innocentẽ, & ipſo vitæ genere li-
teras profitentẽ, vt ſacerdotes quosdã, *Semi-
narios, Ieſuitas*, qui non venerunt in hæc re-
gna cum telis & armis, vt ſeditioſis auxilia
ferrent. Ad quorũ quidem ſubleuandã ſim-
plicitatem, admodum artiſcioſè & in hunc
ſenſum videtur hæc cõmiſeratio induci, vt
conceſſo fortalliſ, quòd cõtrarias religionis
opiniones ſparſiſſent, quòd contra leges pu-
blicas plebẽ inſtituiſſent, eſſe tamen poenas
multas leuioreſ, quæ potius in hoſ miſeroſ
q̃ capitales illę expromerentur, multo fuiſ-
ſet optabiliuſ. Quod quidem defendẽdi ge-
nuſ hanc habet vim, magiſ vt reprehendat
ſalutarem puniendi leueritatẽ, q̃ vt perdi-
tã illam fecem à ſordib. ſuiſ liberet. Vt pro-
piuſ igitur accedam, atq; vt pedẽ pedi ma-
giſ opponã, hanc ab ijs lautis vel præfraciſ
potiuſ fautorib. rationem exigo, ſi quidem
ſint ex illiſ qui rationem audiant, quid tum
condu-

conducat fieri, cum Princeps, possessio diu
 & stabilito in fide & pace regno, primum
 occultis insidijs, deinde in apertam vim e-
 rumpentibus perniciosè infestetur, eaq; à
 domesticis ciuibus labes sit suscepta, eosq;
 impetus hostis transmarinus defendat, p-
 ditiones nuncijs & opimis promissis vt ex-
 pleant scelera sua incitet, perfidiam & de-
 fectionem ciuium chyrographis suis con-
 firmet, cumq;ue hostis ille idem, huius fla-
 gitiosæ conspirationis author & Princeps,
 ijs domesticis viribus suas etiam externas
 vires adiunxerit, regnumq;ue turpiter ac
 foedè vastauerit, nullum ne in hac lue ci-
 uem, licèt proditores opera & facultati-
 bus suis adiuuet, licèt hosti illo transmari-
 no pro omni obseruantia sua pareat, pœ-
 na capitali mulctare licet, præter solùm il-
 lum, qui vim & arma intulerit in patriam?
 Nullusne ciuis licèt sit transfuga, licèt sit
 explorator hostium, eoq;ue artificio mul-
 ta in Principem machinetur puniendus est
 vt proditor, quòd grassaretur sine telis &
 armis, deprehensus tamen vestitu alieno,
 vt magis Principi noceret, adiunctis eti-
 am scriptis & literis ad hostes, in maximis
 itidem vrbibus, castris, & quibuscunq;

Multi
 sunt
 prodito-
 res qui
 nō por-
 tant ar-
 ma.

regni partibus in ipsa item Principis Aula
petulâter obambulans, vt omnia quàm in-
timè perscrutaretur, quid hoc homine fa-
ciendum est? Nonne proditor apertus &
in patriam sacrilegus? Quid? nullusne qui
congiarium præbuerit, qui thesauris suis in
Principem & patriam milites conduxerit,
qui commeatus & ductus aquarum vene-
nis corruerit, qui naues & munimenta
marina inflammauerit, qui portuum vada
& fossarum altitudines perscrutetur, qui in
murorum vallorumque vires, latitudines,
altitudines, cæterosque illos Reip. neruos
curiosius inquirat, nullusne horum, in-
quam, pro proditore cēsendus, quòd cum
telo non sit deprehensus, nec vtatur armis?
Equidem vt lis hæc aliquando compona-
tur, sic sentio, nihil ab humana & erudita
ratione alienius esse, quàm non quēquam
horum pro teterrimo hoste habendum.
Ad quod idem confirmandum cum mul-
ta valēt, & afferri possent, tum præcipuum
quendam redarguendi locum illud ha-
bet, quod explementa sint hæc omnia, &
tam necessaria adiumenta, vt ijs adiunctis,
facile sit arma vel suscipere, vel deponere.
Sin perseuerent tamen, neminem esse ho-
stem

stem, neminem proditorem, nisi armatum, ne Iudas quidem ipse proditor fuit, qui fraudem animi osculo falso texerat.

Nunc autem illud restare videtur, ut excutiamus eorum simpliciū res gestas, qui finguntur à quibusdam, solum ut literatos deliquisse, id est, literas & doctrinam proficientes, eoq; videri fortassis aliquo in genere peccasse, sed totum illud magis in verbis atq; in oratione poni, quam in ferendis armis vel hostib. adiuuandis consistere. Ut nullus igitur error maneat in verbo, quotis censcantur nomine, ut sibi libuerit maxime, vel ut scholastici, vel ut præceptores, vel ut literati, vel ut *Seminarij*, vel ut *Sacerdotes*, vel ut *Iesuitæ*, vel ut fratres initiati, vel ut *Pōtificij*, vel si quo maluerint alio uti nomine, de eo certamē nullū erit. Nihil enim illis vel nomen, vel vestis obfuit. At verò pruritus ille scædus, in spargēdis venenis in plebis animos, ut ad seditiones præcipites ruerent, nimirū hic ille est, qui & eiusdem criminis reos eosdem fecerit. In eorū personis hostile nihil consistit: à præceptis tamen cōsilijsq; eorū, arma ciuilia & sumta & cōtinuata sunt, illisq; inuitis extorta. Ab hoc fonte, tanquā à Principe caussa, illud

Collatio
rogatorū
proditorum
cum ar-
matis
prodito-
ribus.

manat publicum dedecus, omnia rebel-
 lium proposita & constituta, eò solùm ex-
 currisse, vt reginæ coronam regnumque
 eriperent, vt ex Pontificijs Bullis perspi-
 cuè cernitur. Instrumenta verò efficien-
 di, & tanquam oportunitates agendi, ab
 ijs seditiosis seminariis publicarum rui-
 narum, tanquam à medijs & adiuuanti-
 bus caussis peti debent, vt ex occultis &
 mysticis insusurationib. in plebis animos
 simulq; ex perditis cum Pontifice recon-
 ciliationibus confirmatur. Exitus verò ho-
 rum scelerum & euentus, bonorum sunt
 ciuium cædes: Inuadentium præda, si quid
 valere possent, quod Deus auertat, est no-
 bilium exhæredatio, reliquorumque ci-
 uium tam initiatorum quàm non initia-
 torum nefaria direptio: eorum tamen ci-
 uium dico, qui subductis officij rationi-
 bus, tam sacramento Dei verbo, quàm Sacra-
 mentis, religiosis sponsonibus, obseruan-
 tia & incunabilis suis, se obligatos senti-
 unt, sine vllius periculi exceptione, vt Au-
 gustissimã Principem, coniuges, liberos,
 familias, & vno nomine patriam omnem
 factã tectamq; à malis omnib. quoad pos-
 sint & pro facultate sua omni, conferuent.

Nunc

Nunc igitur hos excutiamus, imbelles & simplices, vt appellantur, siue literatos, siue togatos, siue sacerdotes, vnaq; discamus ab ijs, cur patriam suam primò reliquerint? Deinde, cur cum ipsis harum conspirationum ducibus, siue Romæ, siue alibi vsquam familiarissimè vixerint, iisdem criminibus infames, & vt luculentis vestigijs expressum est, totius sceleris rei respondeant, cur occultis itineribus illapsi in regnum, in latibris se & latibulis versutè occultent, immutatis nominibus, insignibus, & ipsa apparatus forma? Cur callidis & insidiosis suis consilijs, turpibusque monitis plebem allexerint, vt Pontificios hos impetus, & nefarios conatus, tam præteritos, quàm futuros, assiduitate, studio & opera comprobarent, eaq; omnia se pro legitimis & ratis habituros. Cur tot ciues à legibus patrijs, à fide & obseruantia in Principem, ad Pontificias partes traduxerint, cur acerbissimū Principis & regni hostem, quemq; norant iam antea Reginam nostram sceleratis suis scriptis, quantum in illo fuit, exhæredasse, ciues in eandē rebelles & seditiosos incitasse, regnaq; sua hostilem in modū, armis & ferro inuasisse, tam impiè defende-

rint? Itemq; à personatis istis & inermibus exploratorib. vltèrius exquiratur, quid deprehensi de *Pij Quinti* Bulla responderint, quæ ita perscripta & publicata est, vt à Regina abiudicaret regnũ, & ciues ab ea deficiètes odiosissimis suis chyrographis, à violatæ fidei periculo liberaret.

Sex rationes, quib distinguantur rogari & scholares à pro ditorib.

Primò, num senserint & necessariò parendũ iis Bullis esse, & ex earum autoritate à Principe quàm primũ deficiendum? Secundò, num Principem nostram censerent legitimam regni Reginam esse, cõtrà, quam in iis Bullis perscriptum est? Tertio, num licuit Romano Põtifici ex iure & legibus diuinis, mandare Northumbriensi & Vestmerlandiensi Heroibus, primis borealis defectionis ducibus, cæterisq; ciuib. qui eiusdem sceleris affines erant, vt armati inuaderent patriam, eamq; diriperent (quod simul est ab illis factum) vel *Sandero*, natio ciui, sed fero & perduto sacerdoti licitè præcipere, vt sumptis armis vexaret & vastaret Hiberniam? Quarto, num Romanus Pontifex siue domesticos nostri regni, siue externos aliorum principũ ciues, à iurciurando, fide & obseruantia in principes suos, summa cum impunitate, liberare poterit?

terit? Quintò, num rebellis ille sacerdos *Sanderus*, & proditor non minus infamis, iamq; in trāsmarinis regnis errans *Bristolus*, rectè an secus Bullam hanc scriptis suis cōprobarint? Postremò, quid faciendū censerent, si vel Pontifex ipse, siue quis à Pontifice institutus irrumperet in regnum, vt idem diriperet, quibus se partibus adiungerent, & quò bonorum ciuiū animos inflectendos esse statuerēt? Quibus irretiti quæstionibus, quæ vtiq; veri & falsi certissima sunt fundamēta, & fidem à perfidia perfacilè distinguunt, isti inerme & literati proditores, nihil quidem volebant simpliciter & aptè respondere, quod in Rep. bene instituta ciues boni nunquā recusarent. Qui vt recusassent, pro more regni nostri, & ex legibus respōdere, cū eo ipso iustè possent cōdemnari, non sunt tamen huius pertinaciæ facti rei, sed prioris vitæ, tã foris, quàm domi in cōspirationibus seditiosis cōsumptæ, & in lucè pro tribunali extracti, tot sunt proditiōnis & tam fœdis maculis cōspersi, vt neminè quidem vel horū, quos recēsui, paulò antè, vel in Iudam ipsum, qui itè inermis erat, expressior vlla nota illustrioris sceleris possit quoquo modo imprimi. Nā

Trucidatur rei oblesam regni iactatè, non ob Dei religionem.

personati isti, siue scholares, siue sacerdotēs, cū maximos vsus summasq̄ familiaritates, seditiosis illis cum rebellibus foris contraxissent, omniaq̄; perdidicissent, quę in cursu horum scelerum tractanda & suscipienda essent ex Pontificiis mandatis, tum, cū armis plena essent omnia, id est, in ipsa ciuili belli flamma, secretò & tectè relabuntur in regnum, vt Pontificij exploratores, tanquam nuncij, qui ferrent & referrent omnia, simulq̄; plebis animos præparent, vt instructi essent semper & parati, ad coniungendas cum ijs vires, qui aliunde & foris, ad inuadendum regnum essent immissi, in spargendis identidem superstitiosis fecibus minimè ociosi, vnaq̄; infundentes in omnium animos perditissimas contra Principem patriasq̄; leges & iura, opiniones, inflammatis ad perniciosos conatus malorum ciuium animis, omniumq̄; omnes in partes inflexis & tentatis intimis sensibus, nihil vt ab iis vel pro principe, vel in principem fraudis, prætermissum videretur.

Postremò, vt confecto volumine quodam, in quo nomina, vires, habitationes, & familias expressè perscriberent eorum, qui

qui parati ad defectionem, cum transmarinis impressionibus vires suas coniungerent. Nimirum hæc seditionis acta, hæc Pontificia seruitus, hoc iuuandorum proditorum tam acre studium cum foris, tum domi contractum, hæc, inquam, illa sunt, quæ tetra proditoris reos hos fecerunt, non volumina, non libelli, non precum formulæ, non feriæ, non Ecclesiæ Romanæ carimonix, non consecrata cæra, nec è Pontificiis quisquiliis præterea quidlibet, ut concludi rectè possit, iis sicut teterrimis proditoribus regniq̄ue hostibus, pœnas capitales impositas esse, licet inermes, licet sine telis sint comprehensi, nec ququam vnquam armati contra Principem processerint.

Iam verò, si hic Epilogus, & tam diligens præmissarum rationum repetitio, linguas, spiritus, & venenatas voces non constringat, nec obstruat eorum, qui tam scædis opinionibus erroribusq̄ue rapiuntur, ut sceleratas coniurationes conspirationesq̄; in Principem & patriam tueantur, armaq̄ue ciuilia comprobent, omnium rerum publicarum ipsum venenum, hos præpotentis Dei æternis iudiciis asseruandos cen-

feo, vt exitiosum tamen ciuium genus, nec
 sibi magis, quàm reipub. nostræ fatale,
 quippe cum oculos à luce, aures à verita-
 te, à ratione mentem auerterint, vt rectè
 Psal. 58. *in eos diuinasse Psalmus videatur. Loquun-
 tur mendacium, venenum est illis simile ven-
 ero serpentis, sicuti aspidis surde obturantis au-
 nem suam.* Quin lapsus essem longius, nisi me reti-
 nuisset, vt piè igitur & Christianè con-
 cludatur, si infidi isti coniuratores & rebel-
 les, vsq; eò iam tandem commisereri ve-
 lint sanctæ patriæ, vt paululum ruminent
 secum, quàm frustra tumultus istos hosti-
 les commouerint, quàm frustra prodierint
 in aciem, quàm frustra pilis & gladijs suis
 depugnauerint, vnaq; quàm multi suorum
 varijs calamitatum generibus consumti, i-
 gnominiosè perierint, quàm nulla cœpta,
 consilia, instituta, vel proposita sua, ad eos
 exitus, quos sperarent, peruenerint, vt nihil
 supersit causæ, quin optima cum ratione
 & quàm primum, à tam perditto furore de-
 sistant, & ab omni hac externa fraude piè
 se ac religiosè expient, siq; petulantes illi
Seminarij, qui in tenebris errant & vagan-
 tur, pertimidi semper & suspicâtes omnia,
 in lu-

in lucem velint & solem prodire, ad verū
disciplinæ scholarumq; suarum vsum to-
tos se immutantes, atq; humiliter demisse-
que in Principem & patriam se gerentes,
omissis simul ineptijs illis suis penè anili-
bus, itēq; si cohors illa tota *Seminariorum*,
quæ linguæ, facultatis, & ingenij sui vires
omnes, multos iam annos eò contulerit, vt
probra, conuitia, & turpissima mendacia,
perscriptis libris in Augustissimam Princi-
pem, scēdissimè depromeret, si hæc inquā,
retexta prioris vitæ tela, ad caritatem, ob-
seruantiam, & fidem in Principem atque
patriam se restituat, non solūm hæc Chri-
stianè & optabiliter ab illis fierent, sed nec
dubitandum quidem quoquo modo cen-
seo, quin Augustissima, pro placabilitate
mirifica & diuina clementia sua, nō solūm
auidè sistat manus de reliquo, à ciuū fun-
dendo sanguine, quo remedio impulsæ est
ad se cōseruandam vti, sed & omne bene-
ficentiæ genus, quod quidē in bonos ciues
à principe generosa & potēte proficisci po-
terit, summa cum indulgentia cumulatè sis
& plenè collatura. Sin in prioris vitæ inue-
terato odio sceleratè perstiterint, tum qui-
dē vota facienda, vt cōtinuato regno, & ad

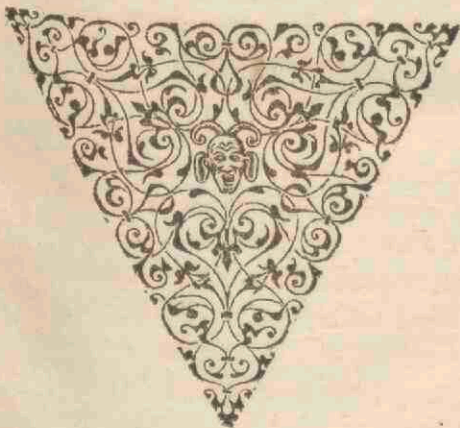
Dei timorem, verumq; eiusdē cultum piē stabilito, quod diuinitus iam diu factum est, quā longissimē eodem perfruatur Regina, tam ad frangendos horum perditorum flagitiosos impetus, cūm domi tum foris, quā ad tuendos conseruandosque bonos patriæque amantes ciues, in eosque purē sanctēque ad veram Christi religionem instructos, summa in pace, & quā diutissimē regnet.

Sexcenta possent alia colligi, ad quamplurima Augustissimæ principis inuenta, & publica munera exornanda, quæ quum sanctē à Maiestate eius, & ad communem regni disciplinam prudenter sancirentur, horum tamen *Seminariorum* infamibus libellis mirabiliter sunt scedata, & contagiosissimis turpificati animi signis iniusta. Sed illa, vt nunc quidem est, missa facio. Hæc item quæ fufius sunt dicta, vt acta Reginæ nostræ, tanquam in bono lumine tam foris quā domi proponerentur publicē, & vt testata expressē veritate, minus cum aduersarijs haberemus negotij, hæc inquam, æquis iudicibus, quorum permagnū numerum, & perillustrem fidem esse

esse spero, ad Augustissimæ Regiæ nostræ res gestas aperiendas, in eo tamen duntaxat genere de quo iam diximus, abundanter, ut confido, & vberime sufficient.

ESDRAS IIII.

*Magna est veritas, &
præualet.*

REVUE DES

PROGRES
DE LA
SCIENCE
ET DE L'ART

PAR
M. L. J. B.

DE LA FACULTÉ DE
MÉDECINE DE
BORDEAUX

PARIS
M. L. J. B.

DE LA FACULTÉ DE
MÉDECINE DE
BORDEAUX

PARIS
M. L. J. B.

DE LA FACULTÉ DE
MÉDECINE DE
BORDEAUX

PARIS
M. L. J. B.

DE LA FACULTÉ DE
MÉDECINE DE
BORDEAUX

PARIS
M. L. J. B.

DE LA FACULTÉ DE
MÉDECINE DE
BORDEAUX

PARIS
M. L. J. B.

OCN 967552893